

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
КРЕМЕНЕЦЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ІМЕНІ АРСЕНА РІЧИНСЬКОГО

НАСКРІЗНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
(ВИРОБНИЧОЇ, ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ I5 Медсестринство

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА Лікувальна справа

ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ фаховий молодший бакалавр

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою Кременецького медичного
фахового коледжу імені Арсена Річинського

Голова педагогічної ради Григор Петро МАЗУР
(протокол від « 30 » 06 20 25 р. № 8)

Наскрізна навчальна програма практики
вводиться в дію з 01.09. 20 25 р.

Директор Григор Петро МАЗУР
(наказ від « 30 » 06 20 25 р. № 259)

Кременець 20 25 р.

НАСКРІЗНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Наскрізну навчальну програму практики розроблено для здобувачів фахової передвищої освіти спеціальності І5 Медсестринство, освітньо-професійної програми Лікувальна справа, які навчаються в Кременецькому медичному фаховому коледжі імені Арсена Річинського.

Розроблено згідно з Додатком 2 до листа МОН України «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення» від 09.07.2018 № 1/9-434 із врахуванням вимог стандарту фахової передвищої освіти спеціальності 223 Медсестринство (Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.11.2021 р. № 1202), Положенням про організацію практичного навчання в Кременецькому медичному фаховому коледжі імені Арсена Річинського, освітньо-професійною програмою Лікувальна справа та навчальним планом.

Розробники програми:

Керівник робочої групи

Лариса СТАДНІЮК, завідувача практичним навчанням, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач ОК: неврологія, психіатрія та наркологія.

Члени робочої групи:

Оксана БАТЮХ, заступник директора з навчальної роботи, доктор філософії, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач ОК: основи медсестринства.

Євгенія ГОРОШКО, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач ОК: внутрішня медицина.

Віктор ДРЕГАЛЮК, голова циклової комісії викладачів професійної та практичної підготовки дисциплін хірургічного профілю, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач ОК: акушерство, гінекологія та репродуктивне здоров'я і планування сім'ї.

Ольга ПАНАСЮК, спеціаліст вищої категорії, викладач ОК: догляд за хворими та медична маніпуляційна техніка.

Олег ІВАНЮК, спеціаліст, викладач ОК: хірургія з основами онкології.

Андрій БОРАК, спеціаліст, викладач ОК: педіатрія.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Рудніцька Людмила Феодосіївна – головний лікар КНП «Лановецький міський центр первинної медико-санітарної допомоги».

Осауленко Ігор Михайлович – головний лікар КНП «Кременецька опорна лікарня» Кременецької міської ради.

Наскрізню навчальну програму практики погоджено на засіданні циклових комісій:

- викладачів професійної та практичної підготовки дисциплін терапевтичного й педіатричного профілю

Протокол № 11 від « 26 » серпня 20 25 р.

Голова циклової комісії _____
(підпис) _____ Тетяна ЛУКАЩУК
(ім'я, прізвище)

- викладачів професійної та практичної підготовки дисциплін хірургічного профілю

Протокол № 11 від « 26 » серпня 20 25 р.

Голова циклової комісії _____
(підпис) _____ Віктор ДРЕГАЛЮК
(ім'я, прізвище)

Наскрізню навчальну програму практики пролонговано на засіданні циклових комісій:

- викладачів професійної та практичної підготовки дисциплін терапевтичного й педіатричного профілю

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20 _____ р.

Голова циклової комісії _____
(підпис) _____ Тетяна ЛУКАЩУК
(ім'я, прізвище)

- викладачів професійної та практичної підготовки дисциплін хірургічного профілю

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20 _____ р.

Голова циклової комісії _____
(підпис) _____ Віктор ДРЕГАЛЮК
(ім'я, прізвище)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Наскрізна програма — основний навчально-методичний документ практичної підготовки фахівців спеціальності І5 Медсестринство, освітньо-професійної програми Лікувальна справа, який містить вимоги щодо організації, керівництва, підведення підсумків всіх видів практики.

Практика здобувачів освіти медичного коледжу є невід’ємною складовою частиною процесу підготовки спеціалістів у закладі освіти та передбачає послідовність проведення в три етапи після отримання достатнього обсягу з теоретичних знань та практичних навичок та вмінь.

При проведенні практики керуємося навчальним планом, програмами, діючими наказами Міністерства освіти, Міністерства охорони здоров’я України, Положенням про проведення практики.

Практична підготовка здобувачів освіти закладів фахової передвищої освіти є обов’язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття ними певного освітньо-професійного рівня.

Основна мета практичного навчання — набуття здобувачами освіти міцних професійних знань, умінь та навичок для вирішення тих чи інших виробничих питань; прийняття самостійних рішень під час виконання будь-якої роботи в умовах сучасного виробництва на базі вже отриманих у навчальному закладі знань, умінь та навичок згідно з кваліфікаційними характеристиками. Виходячи з основної мети практичного навчання, вимоги та підхід до організації практичного навчання якісно оновлені та приведені у відповідність із сучасними тенденціями роботи підприємств в умовах ринкової економіки. Тому практичне навчання, з одного боку, має бути послідовним та безперервним, а з іншого — має набути гнучкого характеру, щоб можна було вносити корективи в зміст практичного навчання в разі впровадження на виробництві новітніх технологій, матеріалів, обладнання тощо, включаючи науково-дослідницьку роботу.

Основним документом в організації практичної підготовки в навчальному закладі є наскрізна програма практики. Наскрізна програма практичної підготовки — це розгорнутий план професійної підготовки спеціалістів з усіх видів практик: виробнича практика з догляду за вагітними, роділлями, породіллями та медичній маніпуляційній техніці; акушерська; переддипломна практика із зазначенням тривалості часу та термінів її проведення.

Програма **виробничої практики** по догляду за хворими та медичній маніпуляційній техніці передбачає закріплення, поглиблення і розширення теоретичних знань та практичних умінь, отриманих на практичних заняттях по догляду за хворими та медичній маніпуляційній техніці.

Під час виробничої **медсестринської практики** здобувачі освіти повинні закріпити, поглибити і розширити теоретичні знання з внутрішньої медицини, хірургії, педіатрії, акушерства, гінекології та практичні вміння, отримані на практичних заняттях, необхідних для закріплення професійних компетенції відповідно до кваліфікаційної характеристики.

Метою **переддипломної практики** є поглиблення та систематизація знань, отриманих здобувачами освіти в процесі вивчення клінічних дисциплін.

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Проведення виробничої та переддипломної практики

Відповідно до навчального плану виробнича та переддипломна практики спеціальності І5 Медсестринство ОПП Лікувальна справа здійснюються в таких обсягах:

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 24	Галузь знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення	Нормативна дисципліна
Загальна кількість годин – 720	Спеціальність І5 Медсестринство ОПП Лікувальна справа	Рік підготовки – 2, 3, 4 Семестр(и) – IV, VI, VIII Загальна кількість годин – 720, Робота на базах практики – 480 год, Самостійна робота – 240
	Фаховий молодший бакалавр	Вид контролю: Поточний та підсумковий Форма підсумкового контролю: Диференційований залік

ВИДИ ПРАКТИКИ

	Види практики	Кількість тижнів	Кредити	Кількість днів	Усього годин	Робота в ЗОЗ	Самостійна робота	Вид контролю
1	Виробнича практика Догляд за хворим та медична маніпуляційна техніка	2	3	10	90	60	30	Диф. залік
	Медсестринська	6	9	30	270	180	90	Диф. залік
2	Переддипломна	8	12	40	360	240	120	Диф. залік
	Усього	16	24	80	720	480	240	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної становить (відповідно до вимог) 2/3 – аудиторні години, 1/3 (33,3%).

Самостійна робота включає удосконалення засвоєних практичних навичок, роботу в бібліотеці, робота з інтернет-ресурсами, написання історій хвороб та санітарно-освітню роботу. Практика здобувачів освіти проводиться на базах закладів охорони здоров'я, затверджених наказом по департаменту охорони здоров'я обласної держадміністрації, відповідно до вимог програми.

Базами проходження практики є:

- обласні клінічні лікарні;
- спеціалізовані лікувальні заклади;
- міські клінічні лікарні;
- центральні районні лікарні;
- районні лікарні;
- міські лікарні;
- медико-санітарні частини;
- госпіталі;
- центри швидкої медичної допомоги та медицини катастроф,
- центри первинної медико – санітарної допомоги.

Умовою якісної підготовки здобувачів освіти під час проходження практики є дотримання єдиних вимог до техніки виконання маніпуляцій на базах закладів охорони

здоров'я, які забезпечуються співпрацею методичних, загальних і безпосередніх керівників. Тривалість робочого тижня здобувачів освіти становить 30 год і 15 год для самостійної роботи.

На період практики здобувачів освіти розподіляють за графіком по декілька осіб на робочі місця медичної сестри та фельдшера.

2. Загальна мета і зміст практичного навчання

Метою практики є:

- оволодіння здобувачами освіти сучасними методами та формами організації праці по спеціальності Медсестринство ;
- формування потреби систематично поновлювати знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності;
- набуття професійних компетенцій з питань медсестринства;
- удосконалення професійних навичок та вмінь зі спеціальності;
- підготовка до майбутнього самостійної роботи.

Завданням практичної підготовки здобувачів освіти є формування в умовах виробництва професійних навичок на основі здобутих теоретичних знань, необхідних для майбутньої професійної діяльності фахівців.

Виробнича практика з догляду за хворими і маніпуляційній техніці проводиться з метою:

- поглиблення знань з догляду за хворими відповідно до принципів медичної етики і деонтології;
- відпрацювання та вдосконалення техніки виконання медичних маніпуляцій.

Результати практики:

В результаті роботи під час виробничої та переддипломної практики здобувачі освіти **дізнаються про:** сучасні методи та форми організації праці по спеціальності Медсестринство.

Навчаться: в умовах закладу охорони здоров'я виконувати професійні навички необхідні для майбутньої професійної діяльності фахівця.

Будуть проінформовані про: необхідність потреби систематично поновлювати знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності

Формування компетентностей

Зміст виробничої практики направлений на формування наступних компетентностей, визначених Стандартом фахової передвищої освіти зі спеціальності Медсестринство:

Загальні компетентності

ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3 Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 8 Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні компетентності

СК 1 Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.

СК 2 Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.

СК 3 Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.

СК 4 Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.

СК 5 Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.

СК 6 Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.

СК 7 Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК 8 Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.

СК 9 Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.

СК 10 Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.

СК 11 Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

СК 12 Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).

СК 13 Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.

СК 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

СК 15 Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунпрофілактику, включаючи її популяризацію.

Додаткові спеціальні компетентності

ДСК 1 Здатність до застосовування сукупностей принципів надання невідкладної та екстреної медичної допомоги в цивільних умовах постраждалим, забезпечити власну безпеку, виявити фактори, що впливають на стан здоров'я пацієнтів.

ДСК 2 Здатність до застосовування сукупностей практичних умінь та навичок, медичних засобів, втручань і дій у процесі здійснення клінічного обстеження пацієнтів, оцінювання його результатів, діагностування типових випадків найбільш поширених захворювань та станів у пацієнтів різного віку з проведенням медичного сортування.

ДСК 3 Здатність до застосовування сукупностей практичних умінь та навичок, медичних засобів, втручань і дій для надання невідкладної та екстреної медичної допомоги при травмах чи захворюваннях органів і систем у пацієнтів різного віку в умовах мирного та воєнного часу.

ДСК 4 Здатність до застосовування практичних умінь та навичок у процесі призначення лікування та розрахунку дози лікарських засобів, які вводяться пацієнтам різного віку у типових випадках найбільш поширених захворювань.

ДСК 5 Здатність до застосовування практичних умінь та навичок при виконанні серцеволегеневої реанімації, у тому числі із застосуванням дефібрилятора та дихального обладнання.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних програмних результатів навчання:

РН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.

РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.

РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.

РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.

РН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.

РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

РН 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта.

РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.

РН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.

РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.

РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги.

РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.

РН 14. Здійснювати заходи щодо збереження репродуктивного здоров'я населення з метою покращення демографічної ситуації.

РН 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.

РН 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.

РН 17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності.

РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної

медичної допомоги різним категоріям населення.

РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

Додаткові результати навчання

ДРН 1. Надавати невідкладну та екстрену медичну допомогу в разі критичних та термінальних станів, керуючись чинними протоколами, із застосуванням медичного інструментарію та знань з групової належності затверджених лікарських засобів, особливостей їхньої фармакокінетики та фармакодинаміки (способи введення, дозування, показання, протипоказання, взаємодії між собою, побічні ефекти, передозування та способи усунення їх, в т.ч. наркотичних засобів).

ДРН 2. Здійснювати первинне обстеження пацієнтів, оцінювати міру виявлених порушень у типових випадках найбільш поширених захворювань, визначати критичні порушення дихальної та серцево-судинної систем (статичні зображення та динамічні ритми на моніторі) та виконувати алгоритм подальших лікувальних дій пацієнтів різного віку в клінічних ситуаціях.

ДРН 3. Надавати першу медичну та долікарську допомогу в осередках надзвичайних ситуацій у мирний і воєнний час, працювати у складі бригад і загонів невідкладної та екстреної медичної допомоги в осередках масового ураження, оцінювати місця події, забезпечувати безпеку персоналу та пацієнта, застосовувати табельні засоби індивідуального захисту.

ДРН 4. Організовувати лікувально-евакуаційне забезпечення бойових дій особового складу військового підрозділу та медичне сортування в умовах бойових дій.

ДРН 5. Організовувати лікувально-евакуаційні заходи в осередках масового ураження, надавати невідкладну та екстрену медичну допомогу постраждалим унаслідок аварії на радіаційно небезпечних об'єктах, у зонах стихійного лиха та осередках інфекційного спалаху.

Виробнича практика

Догляд за хворими та медична маніпуляційна техніка проводиться з метою:

- поглиблення і систематизації отриманих теоретичних знань;
- удосконалення практичних навичок і вмінь з догляду за хворими відповідно до принципів медичної етики і деонтології;
- відпрацювання та вдосконалення техніки виконання медичних маніпуляцій.

Практика проводиться на завершальному етапі вивчення предмета “Догляд за хворими та медична маніпуляційна техніка”.

За період проходження практики здобувачі освіти знайомляться з роботою:

- приймального відділення;
- центрального стерилізаційного відділення;
- відділень стаціонару;
- вивчають посадові обов'язки медичної сестри на кожному робочому місці;
- ознайомлюються з наказами та інструкціями МОЗ України, які регламентують роботу закладів охорони здоров'я із санітарно-протиепідемічного режиму.

Медсестринська практика проводиться з метою:

- повного оволодіння технікою виконання маніпуляцій, передбачених програмою; закріплення, систематизації та поглиблення теоретичних знань зі спеціальних предметів, розвитку професійного мислення;
- здійснення диференційованого догляду за пацієнтами;
- засвоєння принципів організації лікувально-охоронного режиму;
- проведення санітарно-освітньої роботи.

Самостійно і під контролем медичних сестер здобувачі освіти виконують: обов'язкові практичні навички; оцінюють стан здоров'я пацієнтів; здійснюють догляд за тяжкохворими;

беруть участь у наданні невідкладної допомоги, в огляді та обстеженні вагітних та дітей різних вікових груп, проведенні профілактичних оглядів; закріплюють навички роботи з оформлення медичної документації; проводять патронажну роботу разом з лікарями і досвідченими медсестрами; ознайомлюються з організацією та проведенням профілактичних щеплень.

Переддипломна практика є завершальним етапом підготовки спеціалістів. Вона проводиться після закінчення теоретичного і практичного курсів та успішного складання заліків, екзаменів, які передбачені навчальним планом.

Метою практики є:

- узагальнення та поглиблення знань;
- удосконалення професійних навичок та вмінь зі спеціальності;
- перевірка можливостей самостійної роботи майбутнього спеціаліста згідно з кваліфікаційною характеристикою.

По закінченні практики *здобувачі освіти повинні знати:*

- основи законодавства України про охорону здоров'я, постанови Уряду України з питань охорони здоров'я і навколишнього середовища; організаційну структуру, правові та економічні аспекти діяльності лікувально-профілактичних закладів, методiku статистичних досліджень, правила техніки безпеки під час роботи з медичним інструментарієм і обладнанням, питання організаційної діяльності екстремальної медичної служби цивільної оборони;
- анатомо-фізіологічні, вікові, статеві, психологічні особливості здорової і хворої людини, причини і фактори ризику виникнення патологічних процесів в організмі, механізм їх виникнення і розвитку, основи фармакотерапії, сумісність, дозування і методiku введення в організм лікарських засобів, правила обліку, виписування і зберігання лікарських препаратів;
- сучасну класифікацію, етіологію, патогенез, симптоматику захворювань, методи обстеження і діагностики, принципи лікування і догляду за хворими, особливості патології в різних вікових групах;
- методiku обстеження і догляду за хворими різних вікових груп; маніпуляційну техніку, сучасну анестезіологічну, реанімаційну апаратуру, основні види реанімаційних заходів, правила асептики, нетрадиційні методи лікування, принципи санітарно-протиепідемічного і лікувально-охоронного режиму, принципи і норми медичної етики і деонтології;
- принципи профілактики захворювань і основи здорового способу життя, методи санітарно-гігієнічного та епідеміологічного обстеження, специфічну профілактику захворювань, основи раціонального харчування, дієти і оптимального режиму праці та побуту, питання охорони здоров'я матері і дитини, методи санітарно-освітньої роботи.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- чітко виконувати функціональні обов'язки;
- проводити спостереження за пацієнтом, пораненим, ураженим та оцінювати його стан;
- володіти медичною маніпуляційною технікою;
- готувати пацієнтів та інструментарій до різних видів досліджень;
- здійснювати догляд за тяжкохворими;
- надавати невідкладну медичну долікарську допомогу хворим з гострими станами та ушкодженнями;
- проводити профілактичну та санітарно-освітню роботу.

3. Загальні вимоги до організації проведення та керівництва практикою

Особливого значення набуває комплексний підхід до організації практики здобувачів освіти спеціальності, який було використано при розробці наскрізної програми з практики.

Практика здобувачів освіти проводиться на оснащених відповідним чином базах практики, які затверджуються наказом по департаменту охорони здоров'я обласної держадміністрації, з якими навчальний заклад завчасно укладає договори про проведення практики. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами.

Важливим етапом підготовки до практики є розподіл здобувачів освіти за місцями її проходження. Не пізніше як за місяць до початку практики завідуючий виробничою практикою та циклові комісії здійснюють розподіл здобувачів освіти на закріплені бази. При цьому враховуються замовлення на підготовку фахівців і їх майбутнього місця роботи після закінчення навчання.

Керівниками практики є викладачі навчального закладу та спеціалісти від баз практики.

Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює завідуючий виробничою практикою.

Керівник практики від навчального закладу:

- перед початком практики контролює готовність баз практики до її проведення;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом здобувачів освіти на практику: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки; надання здобувачам освіти – практикантам необхідних документів (направлення, програми, щоденник, календарний план, індивідуальне завдання, методичні рекомендації);
- роз'яснює здобувачам освіти про систему звітності з практики, прийняту цикловою комісією: письмового звіту, індивідуального завдання та правил їх оформлення, підготовка доповіді, повідомлення, виступу тощо;
- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;
- контролює забезпечення нормальних умов праці та побуту здобувачів освіти і проведення з ними обов'язкового інструктажу з охорони праці й техніки безпеки;
- контролює виконання здобувачами освіти -практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, графіка відвідування здобувачами освіти бази практики;
- у складі комісії приймає заліки з практики;
- подає завідуючому виробничою практикою письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики здобувачів освіти.

Керівник від бази практики повинен:

- здійснювати зв'язок з керівниками практики від лікувальних установ;
- складати графіки проходження практики здобувачів освіти згідно з програмою;
- брати участь у розподілі здобувачів освіти на робочі місця;
- здійснювати контроль за веденням щоденників, ходом виконання програм;
- надавати методичну допомогу в техніці виконання маніпуляцій, елементах догляду за хворими, вагітними, породіллями, новонародженими, питаннях надання невідкладної допомоги;
- розробляти тематику індивідуальних завдань, перевіряти їх виконання;
- проводити зі здобувачами освіти конференції, семінари за розподілами програми;
- оцінювати результати виконання практикантами програми практики;
- своєчасно вести облік контролю за ходом практики на лікувальних базах;
- брати активну участь у підготовці й проведенні диференційованого заліку з практики;
- своєчасно інформувати навчальну частину коледжу про хід практики на базах;
- проводити профорієнтаційну роботу з молоддю, що працює в лікувальних установах;

- збирати відгуки про випускників коледжу, які працюють в лікувальних установах.

Здобувачі освіти під час проходження практики зобов'язані:

- отримати направлення та завдання;
- до початку практики одержати від керівника практики від навчального закладу консультації щодо оформлення необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати завдання, передбачені програмою практики і порадами її керівників;
- вивчити і суворо дотримувати правил з охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- дотримуватися графіка роботи — при п'ятиденному тижні тривалість робочого дня становить 6 год. з цього часу 1 год. відводиться на оформлення щоденника;
- не допускати скорочення термінів практики за рахунок подовження робочого дня;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- регулярно вести необхідні записи в робочому журналі практики;
- своєчасно здати звіт та скласти залік з практики.

Керівники практики ЗОЗ разом із керівниками практики від навчального закладу несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики здобувачів освіти.

За наявності вакантних місць здобувачі освіти можуть бути зараховані на штатні посади, якщо робота на них відповідає вимогам програми практики.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

З метою набуття здобувачами освіти під час практики умінь та навичок самостійно розв'язувати виробничі, наукові і організаційні завдання та активізувати їхню діяльність, розширити світогляд, підвищити ініціативу здобувачу освіти пропонується виконати такі індивідуальні завдання:

- виготовити тематичні санбюлетені (стенди, таблиці, муляжі, кросворди тощо) за рекомендаціями методичних керівників практики;
- проводити профорієнтаційну роботу серед працюючої молоді в лікувально-профілактичних установах та школах за місцем проходження практики;
- вивчати структуру захворювань у місцях проходження практики (збирати статистичні дані з окремих патологічних одиниць), враховуючи дані сучасної екологічної ситуації.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- виконати програму практики;
- вивчити функціональні обов'язки, які закріплені за здобувачем освіти на його робочих місцях;
- опрацювати інструкції з техніки безпеки;
- вивчити зразки заповнення медичної документації (медсестринські історії здоров'я пацієнта, листки призначення, температурні листки тощо);
- вести щоденники згідно з вимогами:
- виконувати всі обов'язки здобувача освіти під час практики.

Самостійна робота здобувачів освіти

З метою набуття здобувачами освіти під час практики умінь та навичок для самостійного розв'язання виробничих, наукових і організаційних завдань та активізації їх діяльності, розширення світогляду, підвищення ініціативи, здобувачам освіти пропонується виконати такі індивідуальні завдання, а саме:

- виготовлення тематичних санбюлетенів, стендів, таблиць, муляжів, кросвордів тощо (за рекомендаціями методичних керівників практики);
- проведення профорієнтаційної роботи серед працюючої молоді в лікувально-профілактичних закладах та школах за місцем проходження практики;

- вивчення структури захворювань у місцях проходження практики (збирання статистичних даних з окремих патологічних одиниць), враховуючи дані сучасної екологічної ситуації;
- збирання відгуків про випускників закладу освіти, які працюють на базах практики.

Заняття та екскурсії під час практики

Під час проходження практики рекомендується проводити зі здобувачами освіти - практикантами семінари, консультації як методичним, так і безпосереднім керівниками практик. Тематика їх має бути різноманітною, відповідати змісту програм. Пропонується також вивчення чинних наказів та інструкцій Міністерства охорони здоров'я України. Можна виділити один день на 2 тижні для консультацій у коледжі. Тематика семінарів та конференцій складається за навчальним закладом індивідуально, а час проведення визначається графіком (вказується день та час їх проведення).

Рекомендується також проведення екскурсій у діагностичні центри, спеціалізовані відділення (час екскурсії вказується в графіках практики).

Кількість годин на заняття та екскурсії не повинна перевищувати 6 год на тиждень.

Навчальні посібники

Під час проходження практики здобувачі освіти повинні вивчити всі інструктивні листи, чинні накази Міністерства охорони здоров'я України та місцевих органів охорони здоров'я, ознайомитися з періодичними виданнями газет, журналів з медицини, іншою літературою інтернет - видання.

Форми і методи контролю

Упровадження під час практики чіткої системи поточного та підсумкового контролю виконання програми практики.

Методичний та безпосередні керівники повинні стежити за дисципліною практикантів, виконанням графіка проходження практики, щоденно здійснювати контроль за веденням щоденників (їх змістом, якістю оформлення, відповідністю програмі).

Вимоги до звіту

Звітним документом є щоденник практики, який містить текстовий і цифровий звіти про виконання програми практики.

4. Підведення підсумків практики

Після закінчення терміну практики здобувачі освіти звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання, складаючи диференційований залік за програмою практики відповідно до наказу МОЗ України №510 від 02.05.2023 року «Про затвердження Типового положення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти та Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти».

Проходження здобувачами освіти виробничої та переддипломної практики завершується звітом про виконання програми та індивідуального завдання.

Загальна форма звітності здобувача освіти за практику — це подання письмового звіту, підписаного керівником від бази практики, засвідченого печаткою.

Письмовий звіт разом з іншими документами (щоденник, характеристика, звіт) подається керівникові практики від навчального закладу.

Звіт є одним із основних документів при складанні заліку з практики і повинен містити відомості про виконання здобувачем освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання.

Звіт про практику захищається здобувачем освіти у керівника практики від навчального закладу.

Залік приймається у здобувачів освіти на базі навчального закладу в останні дні проходження практики, або протягом перших 10 днів після закінчення практики.

Критерієм ефективності проходження практики є практичне засвоєння знань, умінь та навичок, передбачених програмою з виробничої та переддипломної практики.

Оцінка за практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості та індивідуального навчального плану здобувача освіти за підписом керівника практики.

Протягом трьох днів після закінчення практики керівник практики від навчального закладу подає відомість завідувачеві відділення, звіт про проведення практики — завідувачу практикою.

Оцінка здобувача освіти за практику враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатами підсумкового контролю.

Здобувач освіти, який не виконав програму практики або за результатами такої практики отримав негативну оцінку, не включається в рейтинг при підведенні підсумків наступного семестрового контролю.

Якщо програма виробничої практики не виконана здобувачем освіти з поважної причини, навчальним закладом надається можливість здобувачу освіти проходження практики під час літніх канікул. Якщо програма переддипломної практики не виконана здобувачем освіти з поважної причини, навчальним закладом надається можливість здобувачу освіти проходження практики через рік. Можливість повторного проходження практики через рік, але за власний рахунок, надається і здобувачу освіти який на підсумковому заліку отримав негативну оцінку. Здобувачу освіти, який не виконав програми практики без поважних причин, може бути надано право на проходження практики повторно при виконанні умов, визначених навчальним закладом.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях циклових комісій та педагогічної ради не рідше одного разу протягом навчального року.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Рівень навчальних досягнень	Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
Відмінно	5	Здобувач освіти повністю засвоїв навчальний матеріал, виконав всі завдання програми практики, пошукової роботи, правильно оформив документацію і щоденник по практиці. Звіт за структурою, обсягом та змістом відповідає вимогам практики. Щоденник написаний фахово, акуратно. Здобувач виконав всі види завдань (санітарно-просвітню, індивідуальну роботу) відповідно до вимог. Захист звіту впевнений та аргументований. Демонструє високий рівень практичних навичок.
Добре	4	Здобувач освіти в основному засвоїв навчальний матеріал. Не в повному обсязі висвітлив питання при виконанні практичних навичок, розв'язуванні задачі. При оформленні документації і щоденника по практиці допущені неточності, дослідницька і пошукова робота містить недоліки. Щоденник практики написаний акуратно, містить несуттєві фахові неточності. Здобувач виконав всі види завдань (санітарно-просвітню, індивідуальну роботу), але якість виконання є недостатньою та потребує доопрацювання. Захист звіту аргументований. Демонструє достатній рівень практичних навичок.
Задовільно	3	Здобувач освіти незначну частину навчального матеріалу не засвоїв на рівні програмних вимог, не виконав пошуково-дослідну роботу; при оформленні документації і щоденника по практиці допущені неточності. Звіт короткий, неструктурований, що не містить висновків та пропозицій, щодо організації та проведення практики. Щоденник практики написаний неохайно, містить суттєві фахові неточності чи помилки, не всі записи можна прочитати. Здобувач виконав всі види завдань (санітарно-просвітню, індивідуальну роботу), але неякісно, вони потребують виправлення помилок та доопрацювання. Захист звіту невпевнений, знання не охоплюють всього змісту матеріалу, відповідь вимагає уточнюючих запитань. Демонструє середній рівень практичних навичок.
Незадовільно	2	Здобувач освіти допустив ряд фактичних помилок при поясненні і виконанні практичних навичок, не виконав пошуково-дослідну роботу, при оформленні документації і щоденника по практиці допущені неточності. Звіт дуже стислий, має значні неточності не відображає роботу практиканта і свідчить про невиконання програми практики. Посередня старанність при написанні щоденника, оформлення задовільне. Захист звіту із суттєвими фаховими помилками, які здобувач освіти не може виправити.

5. Матеріальне забезпечення практики

Матеріальне забезпечення практики здійснюється відповідно до чинних постанов, наказів, розпоряджень Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти та науки, молоді і

спорту України, Міністерства охорони здоров'я України.

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА
Догляд за хворими та медична маніпуляційна техніка
Розподіл часу на практиці

№ з/п	Відділення	Кількість тижнів	Кредити	Дні	Години			Вид контролю
					Усього	Робота у відділенні	Самостійна робота	
1	Приймальне відділення		0,3	1	9	6	3	Дифзалік
2	Центральне стерилізаційне відділення		0,3	1	9	6	3	
	Відділення стаціонару		2,4	8	72	48	24	
	Усього	2	3	10	90	60	30	

Приймальне відділення лікарні (1 день)

У приймальному відділенні здобувачі освіти знайомляться з режимом роботи відділення, правилами реєстрації пацієнтів, заповненням медичної документації; беруть участь у загальному огляді, проведенні антропометрії та санітарного оброблення пацієнтів (у тому числі з педикульозом), виконанні маніпуляцій, транспортуванні пацієнтів у відділення, приготуванні дезінфекційних розчинів.

Здобувачі освіти повинні знати:

- санітарно-протиепідемічний режим приймального відділення;
- посадові обов'язки фельдшера, накази та інструкції, які регламентують роботу приймального відділення;
- правила прийому і санітарної обробки пацієнта;
- приготування та застосування сучасних дезінфекційних засобів, правила зберігання та техніку безпеки під час роботи з ними.

Здобувачі освіти повинні уміти:

- проводити санітарну обробку пацієнта
- проводити антропометрію;
- виконувати маніпуляції;
- транспортувати пацієнтів;
- готувати дезінфікуючі розчини.

Перелік обов'язкових практичних навичок

1. Заповнення документації приймального відділення.
2. Проведення санітарної обробки пацієнта (у тому числі з педикульозом).
3. Проведення антропометрії.
4. Техніка транспортування та перекладання пацієнта.
5. Приготування робочих розчинів сучасних дезінфекційних засобів різної концентрації.

Центральне стерилізаційне відділення (1 день)

У ЦСВ здобувачі освіти знайомляться з режимом роботи, документацією відділення, функціональними обов'язками персоналу, правилами техніки безпеки під час стерилізації, проводять прийом нестерильних біксів та видачу стерильних, беруть участь у вкладанні біксів в автоклав.

Здобувачі освіти повинні знати:

- організацію роботи ЦСВ;
- методи та режими стерилізації, методи контролю стерилізації;
- дотримання норм і правил техніки безпеки під час стерилізації.

Здобувачі освіти повинні уміти:

- проводити передстерилізаційне очищення виробів медичного призначення і контроль якості передстерилізаційного очищення;
- укласти бікс для накривання стерильного стола, лотка;
- дезінфікувати бікс.

Перелік обов'язкових практичних навичок

1. Передстерилізаційне очищення виробів медичного призначення (ВМП).
2. Контроль якості передстерилізаційного очищення ВМП.
3. Укладання бікса для накривання стерильного стола, лотка.
4. Дезінфекція бікса.

Відділення стаціонару (8 днів)

У відділенні стаціонару здобувачі освіти знайомляться з особливостями забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму відділень лікарні (накази, галузеві стандарти, інструкції, методичні рекомендації та ін.), правилами виписування, отримання, зберігання і обліку ліків у відділенні, обліком наркотичних (психотропних) лікарських засобів, посадовими обов'язками середнього і молодшого медичного персоналу, наказами та інструкціями, які регламентують роботу відділення, лікувально-охоронним режимом, організацією лікувального харчування у відділенні.

Здобувачі освіти повинні знати:

- санітарно-протиепідемічний режим терапевтичного відділення (палати, маніпуляційного та процедурного кабінетів, буфетної тощо);
- посадові обов'язки молодшого медичного персоналу.
- правила виписування, зберігання і обліку ліків у відділенні (у тому числі наркотичних);
- організацію лікувального харчування у відділенні, принципи лікувального харчування та годування пацієнтів;
- методи найпростішої фізіотерапії;
- спостереження і догляд за пацієнтами.

Здобувачі освіти повинні уміти:

- підготувати до роботи маніпуляційний кабінет;
- накривати стерильний стіл, лоток;
- проводити облаштування ліжка пацієнта, заміну натільної і постільної білизни, перекладання і транспортування пацієнта;
- проводити догляд за шкірою, волоссям, очима, вухами, носовими ходами, порожниною рота, статевими органами, проводити комплексну профілактику пролежнів;
- скласти порційну вимогу і добове меню згідно з рекомендованою дієтою. Проводити годування тяжкохворого;
- вимірювати температуру тіла, артеріальний тиск, досліджувати артеріальний пульс, проводити оцінку отриманих результатів та їх реєстрацію;
- проводити спостереження і догляд за пацієнтами із захворюваннями органів дихання, кровообігу, травлення, нирок і сечовивідних шляхів, тяжкохворими.

ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Дезінфекція одноразових шприців та голок після їх використання.
2. Передстерилізаційне очищення ВМП.
3. Контроль якості передстерилізаційного очищення.
4. Стерилізація в повітряному стерилізаторі. Контроль якості.

5. Користування стерильним біксом.
6. Накривання стерильного стола.
7. Облаштування ліжка пацієнта.
8. Заміна натільної і постільної білизни лежачого пацієнта.
9. Техніка користування функціональним ліжком.
10. Техніка транспортування і перекладання пацієнта.
11. Догляд за шкірою: вмивання, обтирання лежачих пацієнтів.
12. Догляд за волоссям: миття, розчісування, гоління.
13. Догляд за статевими органами, промежиною (профілактика попрілостей).
14. Догляд за очима: промивання, очні ванночки.
15. Догляд за вухами, обробка зовнішнього слухового ходу.
16. Догляд за носовими ходами.
17. Догляд за порожниною рота: огляд, зрошення, протирання, чищення зубів, полоскання.
18. Комплексна профілактика пролежнів.
19. Догляд за шкірою в разі наявності пролежнів.
20. Складання порційної вимоги.
21. Складання приблизного добового меню згідно з рекомендованою дієтою.
22. Годування лежачого пацієнта з ложки, напувальника.
23. Годування пацієнта через назогастральний зонд за допомогою шприца Жане.
24. Годування пацієнта через гастростому, обробка шкіри навколо гастростоми.
25. Вимірювання температури тіла, оцінка отриманих даних, реєстрація.
26. Догляд за пацієнтом з лихоманкою.
27. Надання допомоги пацієнту під час критичного зниження температури тіла.
28. Визначення частоти, глибини, ритму дихання, оцінка отриманих даних.
29. Допомога пацієнту під час кашлю і задишки.
30. Долікарська допомога в разі кровохаркання та легеневої кровотечі.
31. Подача кисню з кисневої подушки та через носовий катетер.
32. Дослідження артеріального пульсу, його характеристика, реєстрація.
33. Вимірювання артеріального тиску, його оцінка, реєстрація.
34. Визначення добового діурезу, водного балансу, оцінка отриманих даних.
35. Надання долікарської допомоги під час блювання, аспірації блювотних мас.
36. Надання долікарської допомоги у разі виникнення шлунково-кишкової кровотечі.
37. Промивання шлунка за допомогою товстого зонда.
38. Застосування газовідвідної трубки.
39. Застосування очисної клізми.
40. Застосування олійної клізми.
41. Застосування сифонної клізми.
42. Застосування медикаментозної мікроклізми.
43. Катетеризація сечового міхура.
44. Промивання (інстиляція) сечового міхура.
45. Техніка поставлення медичних банок.
46. Техніка накладання гірчичників.
47. Техніка накладання вологого зігрівального компресу.
48. Техніка накладання охолоджувального компресу.
49. Техніка заповнення водою та застосування гумової грілки.
50. Техніка заповнення льодом та застосування гумового міхура.
51. Вибір призначень з листка лікарських призначень пацієнта.
52. Складання вимоги-замовлення на лікарські засоби.
53. Розкладання лікарських засобів у медичній шафі за способом їх застосування.
54. Втирання мазі, накладання пластиру, застосування присипки.
55. Закапування крапель у ніс, вуха, очі.
56. Закладання мазі за повіки.

57. Техніка користування дозованим аерозольним інгалятором.
58. Набирання розчину з ампул, флаконів.
59. Виконання скарифікаційної діагностичної проби на індивідуальну чутливість організму до антибіотика.
60. Виконання проби Манту.
61. Виконання підшкірних ін'єкцій.
62. Користування інсуліновим шприцом. Розрахунок дози інсуліну.
63. Уведення олійних розчинів.
64. Розчинення порошкоподібного антибіотика для парентерального введення та розрахунок дози антибіотиків.
65. Розчинення порошкоподібного антибіотика для поставлення діагностичної проби на індивідуальну чутливість організму до препарату.
66. Техніка накладання венозного джгута.
67. Техніка внутрішньовенного струминного введення лікарських засобів.
68. Заповнення системи одноразового використання інфузійним розчином.
69. Техніка внутрішньовенного краплинного введення лікарських засобів.
70. Узяття крові з вени для лабораторних досліджень.
71. Узяття мазка із зів'язі і порожнини носа.
72. Збирання мокротиння для загального клінічного аналізу, бактеріологічного дослідження, дослідження для виявлення мікобактерій туберкульозу.
73. Взяття блювотних мас і промивних вод шлунка для лабораторного дослідження.
74. Збирання калу для копрологічного, бактеріологічного досліджень, дослідження на приховану кров, яйця гельмінтів.
75. Техніка фракційного зондування, направлення матеріалу в лабораторію.
76. Техніка дуоденального зондування, направлення матеріалу в лабораторію.
77. Збирання сечі для загального клінічного аналізу.
78. Збирання сечі для дослідження за Зимницьким, Нечипоренком.
79. Збирання сечі для дослідження на діастазу, 17-кетостероїди.
80. Збирання сечі на наявність глюкози, кетонів.
81. Збирання сечі для бактеріологічного дослідження.
82. Підготовка пацієнта до рентгенологічного дослідження шлунка і кишківника.
83. Підготовка пацієнта до іригоскопії.
84. Підготовка пацієнта до бронхоскопії.
85. Підготовка пацієнта до езофагогастродуоденоскопії.
86. Підготовка пацієнта до колоноскопії.
87. Підготовка пацієнта до ректороманоскопії.
88. Підготовка пацієнта до ультразвукової діагностики (УЗД) органів черевної порожнини.
89. Підготовка пацієнта до цистоскопії.
90. Підготовка пацієнта до плевральної пункції (плевроцентез), оснащення, допомога лікарю, догляд і спостереження за пацієнтом під час і після проведення процедури.
91. Підготовка пацієнта до абдомінальної пункції (лапароцентез), оснащення, допомога лікарю, спостереження і догляд за пацієнтом під час і після проведення процедури.
92. Виписування направлень на лабораторне дослідження.
93. Заповнення екстреного повідомлення в СЕС про наявність інфекційного захворювання, харчового, гострого професійного отруєння.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛКУ

1. Проведення повної та часткової санітарної обробки пацієнта.
2. Санітарна обробка пацієнта з педикульозом.
3. Долікарська допомога хворому в разі погіршення стану під час приймання гігієнічної ванни.
4. Дезінфекція предметів догляду, особистої гігієни пацієнта, посуду.

5. Контроль якості передстерилізаційного очищення виробів медичного призначення.
6. Організація роботи в центральних стерилізаційних відділеннях.
7. Стерилізація в повітряному стерилізаторі. Контроль якості стерилізації.
8. Стерилізація у парових стерилізаторах. Контроль якості стерилізації.
9. Користування стерильною стерилізаційною коробкою (біксом).
10. Підготовка до роботи маніпуляційного кабінету.
11. Облаштування ліжка пацієнта.
12. Техніка заміни натільної і постільної білизни лежачому хворому.
13. Техніка користування функціональним ліжком.
14. Техніка транспортування і перекладання пацієнта.
15. Догляд за шкірою, умивання лежачих пацієнтів, обтирання.
16. Догляд за волоссям лежачих пацієнтів: миття, розчісування, гоління.
17. Догляд за статевими органами, промежиною (підмивання, висушування).
18. Догляд за очима: промивання, ванночки.
19. Догляд за вухами, обробка зовнішнього слухового ходу.
20. Догляд за носовими ходами.
21. Догляд за порожниною рота (огляд, зрошення, протирання, чищення зубів, полоскання).
22. Комплексна профілактика пролежнів.
23. Догляд за шкірою в разі наявності пролежнів.
24. Складання приблизного добового меню згідно з рекомендованою дієтою.
25. Годування лежачого пацієнта з ложки, напувальника.
26. Уведення харчових сумішей через зонд, годування пацієнта через гастростому, обробка шкіри навколо гастростоми.
27. Вимірювання температури тіла, реєстрація.
28. Догляд за пацієнтом з лихоманкою.
29. Надання допомоги пацієнту під час критичного та літичного зниження температури тіла.
30. Визначення частоти, глибини, ритму дихання, оцінка отриманих даних.
31. Долікарська допомога у разі виникнення кровохаркання, легеневої кровотечі.
32. Подача кисню з кисневої подушки. Централізована подача кисню через носові катетери, кисневі маски.
33. Визначення артеріального пульсу, його характеристика, реєстрація у температурному листку.
34. Вимірювання артеріального тиску, його оцінка, реєстрація.
35. Надання допомоги під час блювання, аспірації блювотних мас.
36. Надання долікарської допомоги у разі виникнення шлунково-кишкової кровотечі.
37. Техніка застосування газовідвідної трубки.
38. Техніка поставлення очисної клізми.
39. Техніка промивання шлунка.
40. Техніка поставлення сифонної клізми.
41. Техніка медикаментозної мікроклізми.
42. Катетеризація сечового міхура м'яким катетером.
43. Визначення добового діурезу, водного балансу.
44. Техніка поставлення медичних банок.
45. Техніка застосування гірчичників.
46. Техніка накладання зігрівального компресу.
47. Техніка накладання охолоджувального компресу.
48. Техніка заповнення водою та застосування гумової грілки.
49. Техніка заповнення льодом та застосування гумового міхура.
50. Розкладання лікарських засобів у медичній шафі за способом їх застосування.
51. Втирання мазі, накладання пластиру, застосування присипки.
52. Закапування крапель у ніс, вуха, очі.

53. Закладання мазі за повіки.
54. Техніка користування дозованим аерозольним інгалятором.
55. Техніка набирання розчинів із ампул і флаконів.
56. Техніка внутрішньокірних ін'єкцій.
57. Проведення діагностичних проб на індивідуальну чутливість до лікарських засобів.
58. Техніка проби Манту.
59. Техніка підшкірних ін'єкцій.
60. Користування інсуліновим шприцом. Розрахунок дози інсуліну.
61. Техніка введення олійних розчинів.
62. Техніка внутрішньом'язових ін'єкцій.
63. Розведення та розрахунок дози антибіотика.
64. Техніка накладання венозного джгута.
65. Техніка внутрішньовенного струминного введення лікарських засобів.
66. Техніка взяття крові із вени для лабораторного дослідження: бактеріологічного, біохімічного.
67. Техніка внутрішньовенного краплинного введення лікарських засобів.
68. Техніка взяття мазка із зіва і порожнини носа.
69. Збирання мокротиння для лабораторного та бактеріологічного досліджень.
70. Узяття блювотних мас і промивних вод шлунка для дослідження.
71. Збирання калу для досліджень: копрологічного, бактеріологічного, на приховану кров, на яйця гельмінтів.
72. Техніка дуоденального зондування.
73. Підготовка пацієнта та збирання сечі для загального та бактеріологічного досліджень.
74. Підготовка пацієнта та збирання сечі для дослідження за Нечипоренком.
75. Підготовка пацієнта та збирання сечі для дослідження за Зимницьким.
76. Підготовка пацієнта до рентгенологічних досліджень.
77. Підготовка пацієнта до ендоскопічних досліджень.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підручник / Н. М. Касевич; за ред. В. І. Литвиненка. – 7-е вид. випр. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 424 с.
2. Савка Л. С. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч. посіб. / Л.С. Савка, Л. І. Разінкова, О.І. Коцар; за ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. – 4-е вид. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 600 с.
3. Лісовий В.М. Основи медсестринства: підручник / В.М. Лісовий, Л.П. Ольховська, В.А. Капустник. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 912 с.

Додаткова:

1. Ковальова О.М. Догляд за хворими (практика): підручник / О.М. Ковальова, В.М. Лісовий, С.І. Шевченко, Т.В. Фролова та ін.; за ред. О.М. Ковальнової, В.М. Лісового, С.І. Шевченка, Т.В. Фролової. – 4-е вид. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 488 с.
2. Касевич Н.М. Основи медсестринства в модулях: навч. посіб. / Н.М. Касевич. – 3-є вид., випр. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 480 с.
3. Пасечко Н.В., Лемке М.О., Мазур П.Є.: Основи сестринської справи: підручник / Тернопіль: «Укрмедкнига», 2013. – 544 с.
4. Касевич Н.М. Сестринська справа: підручник / Н.М. Касевич, І.О. Петряшев, В.В. Сліпченко та ін.; за ред. В.І. Литвиненка, Н.М. Касевич. – 2-е вид. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 816 с.
5. Гаврилук О.Ф. Основи медсестринства. Практикум: навч. посібник / О.Ф. Гаврилук, Л.С. Залюбівська. 2-е вид., випр. – К.: ВСВ «Медицина», 2012. – 352 с.

Інформаційні ресурси

1. Аксемедін — Accelerator of Medical Information (Акселератор Медичної Інформації), освітня онлайн-платформа. URL: <https://accemedin.com/>
2. Всесвітня організація охорони здоров'я в Україні. URL: <https://www.who.int/countries/ukr/>
3. Міністерство охорони здоров'я України. Медичним працівникам. URL: <https://moz.gov.ua/uk/medichnim-pracivnikam>
4. Офіційний сайт Всеукраїнської спілки парамедиків. URL: <https://www.pmggroup.org.ua/>
5. Офіційний сайт міжнародної Асоціації Екстреної медичної техніки і парамедиків. URL: <http://www.iaep.org/>

МЕДСЕСТРИНСЬКА ПРАКТИКА

Перелік відділень і розподіл часу

№ з/п	Відділення ЗОЗ	Кількість тижнів	Кредити	Кількість днів	Кількість годин			Вид контролю
					Усього	Робота у відділенні	Самостійна робота	
1	Терапевтичного профілю	2	3					
	стаціонар		2,4	8	72	48	24	
	поліклініка		0,6	2	18	12	6	
2	Хірургічного профілю	2	3					
	стаціонар		2,4	8	72	48	24	
	поліклініка		0,6	2	18	12	6	
3	Педіатричного профілю	1	1,5					
	стаціонар		1,2	4	36	24	12	
	поліклініка		0,3	1	9	6	3	
4	Акушерсько-гінекологічного профілю	1	1,5					
	гінекологічне відділення		1,2	4	36	24	12	
	жіноча консультація		0,3	1	9	6	3	
Усього		6	9	30	270	180	90	Дифзалік

ВІДДІЛЕННЯ ТЕРАПЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ

Здобувачі освіти повинні знати:

- посадові обов'язки фельдшера, накази та інструкції, які регламентують роботу відділень терапевтичного профілю;
- класифікацію, етіологію, патогенез, симптоматику захворювань, принципи лікування та догляду;
- методи інструментального обстеження хворих і правила техніки безпеки під час роботи з апаратурою;
- невідкладну допомогу при загрозливих станах;
- принципи профілактики захворювань;
- основи медичної етики і деонтології.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- володіти маніпуляційною технікою та самостійно виконувати обов'язкові практичні навички;
- за даними обстеження визначати стан тяжкості захворювання та надавати невідкладну допомогу пацієнтам у разі: бронхіальної астми, легеневої кровотечі, непритомності, колапсу, стенокардії, інфаркту міокарда, гіпертензивного кризу, гострої лівошлуночкової недостатності, блювання, шлунково-кишкової кровотечі, печінкової кольки, ниркової кольки, діабетичної коми, гіпоглікемічної коми, анафілактичного шоку, алергічних станів.

Робота в стаціонарі (8 днів)

Робочим місцем здобувачів освіти є медсестринський пост, маніпуляційний і процедурний кабінети, кабінети функціональної та інструментальної діагностики. До 6 год робочого часу виділяється на роботу в клінічній лабораторії.

На медсестринському посту працюють з документацією сестри медичної палатної, здійснюють догляд за хворими в палатах, виконують призначення лікаря, беруть участь у проведенні огляду хворих і наданні долікарської допомоги при невідкладних станах, виконують заходи, спрямовані на підтримання санітарно-протиепідемічного та лікувально-охоронного режимів, готують хворих до лабораторних, інструментальних та функціональних обстежень.

У маніпуляційному кабінеті засвоюють правила організації роботи кабінету та підготовки приміщення до роботи, працюють з листками призначень, уводять парентерально лікарські препарати, вивчають правила зберігання та обліку сильнодіючих та отруйних засобів (списки А, Б).

Готують процедурний, маніпуляційний кабінети та інструментарій до роботи, беруть участь у підготовці пацієнти до процедур, здійснюють поточну та заключну дезінфекцію процедурного та маніпуляційного кабінетів. За наявності у відділенні (лікарні) окремого кабінету зондувань до 6 год робочого часу студента відводиться для роботи в ньому.

У кабінеті функціональної та інструментальної діагностики вдосконалюють навички роботи з різними моделями ЕКГ-апаратів, визначають функцію зовнішнього дихання, готують пацієнтів до ендоскопічних, ультразвукових, рентгенологічних обстежень та беруть участь у їх проведенні.

ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Реєстрація пацієнтів, які поступають у стаціонар.
2. Здійснення огляду пацієнта, оцінка його стану.
3. Проведення термометрії, записування результатів в температурному листку.
4. Дослідження артеріального пульсу, його характеристика, реєстрація.
5. Вимірювання артеріального тиску, його оцінка, реєстрація.
6. Визначення частоти, глибини, ритму дихання, оцінка отриманих даних.
7. Підготовка пацієнтів до:
 - збирання сечі для загальноклінічного аналізу, на наявність глюкози, кетонів, визначення рівня діастазу, аналізів сечі за Нечипоренком, Зимницьким;
 - збирання калу для бактеріологічного дослідження, на яйця гельмінтів, приховану кров;
 - гастроскопії, бронхоскопії, ректороманоскопії, колоноскопії;
 - УЗД органів черевної порожнини;
 - рентгенологічних досліджень органів травного каналу, нирок;
 - плевральної та абдомінальної пункції.
8. Реєстрація електрокардіограм, проведення пневмотахометрії, спірографії.
9. Підготовки маніпуляційного стола до роботи.
10. Проведення діагностичної проби на індивідуальну чутливість до лікарських засобів.
11. Розведення і розрахунок дози антибіотика.
12. Виконання ін'єкцій внутрішньопідшкірних, підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних вливань.
13. Заповнення системи одноразового використання інфузійним розчином.
14. Узяття крові із вени для імунологічних, біохімічних та бактеріологічних досліджень.
15. Проведення дезінфекції, передстерилізаційного очищення виробів медичного призначення.
16. Проведення контролю якості передстерилізаційного очищення виробів медичного призначення на наявність залишків крові та мийних засобів.
17. Промивання шлунка.
18. Проведення фракційного та дуоденального зондувань.

19. Поставлення клізм: очисної, сифонної, олійної, лікувальної.
20. Проведення катетеризації сечового міхура.
21. Техніка користування функціональним ліжком.
22. Заміна натільної та постільної білизни лежачому пацієнту.
23. Годування тяжкохворого.
24. Обробка шкіри, профілактика пролежнів.
25. Подавання судна, сечоприймача та їх дезінфекція.
26. Накладання зігрівального компресу.
27. Техніка застосування медичних банок.
28. Техніка накладання гірчичників.
29. Подача кисню з кисневої подушки.
30. Техніка користування дозованим аерозольним інгалятором.
31. Застосування грілки та міхура з льодом.
32. Узяття мазків із зіва та порожнини носа.
33. Збирання мокротиння для дослідження.
34. Підготовка зондів, катетерів, наконечників до маніпуляції.
35. Приготування розчинів хлорного вапна, хлораміну, сучасних дезінфекційних розчинів.
36. Виписування, облік і зберігання сильнодіючих, наркотичних та отруйних речовин згідно з чинними наказами.
37. Констатація смерті, правила поводження з трупом.

Робота в поліклініці (2 дні)

Робочі місця здобувачів освіти: на прийомі з лікарем та на дільниці з дільничною медичною сестрою. Практиканти беруть участь у прийомі хворих з дільничним терапевтом. Під контролем дільничної медсестри підбирають контингент хворих для диспансерного огляду, заповнюють медичну документацію, виконують призначені маніпуляції пацієнтам вдома, проводять санітарно-освітню роботу з населенням, заповнюють уніфіковану документацію терапевтичного кабінету поліклініки.

За наявності в поліклініці денного стаціонару, маніпуляційного, процедурного кабінетів, кабінету функціональної діагностики години роботи в поліклініці можуть бути збільшені за рахунок годин роботи на відповідних робочих місцях у стаціонарі.

ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Здійснення огляду пацієнта, оцінка його стану.
2. Проведення термометрії, записування результатів у температурному листку.
3. Дослідження артеріального пульсу, його характеристика, реєстрація.
4. Вимірювання артеріального тиску, його оцінка, реєстрація.
5. Робота з листком призначень.
6. Підготовка пацієнтів та всього необхідного до:
 - загального аналізу сечі, визначення білка, цукру та кетонів тил експрес-методами, аналізу сечі на цукор, діастазу, аналізів сечі за Нечипоренком, Зимницьким;
 - аналізів калу на яйця гельмінтів, приховану кров, копрограму,
 - УЗД органів черевної порожнини,
 - рентгенологічних досліджень органів травного каналу, нирок,
7. Реєстрація електрокардіограм.
8. Підготовка маніпуляційного стола до роботи.
9. Виконання внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливань.
10. Узяття крові з вени для імунологічного, біохімічного, бактеріологічного досліджень.
11. Оформлення амбулаторної карти, статистичного талону, направлення, довідок пацієнта, карти диспансерного обліку.
12. Оформлення рецептів на лікарські препарати різним категоріям пацієнтів.

13. Проведення профілактичних оглядів.
14. Надання рекомендацій пацієнтам з лікувального харчування.
15. Участь у складанні статистичних звітів.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Загальний аналіз крові, основні показники. Діагностичне значення в клініці внутрішніх хвороб.
2. Дослідження сечі (загальний аналіз, за методами Зимницького, Нечипоренка), основні показники, діагностичне значення. Дослідження мокротиння, калу, шлункового та дуоденального вмісту.
3. Електрокардіографія як метод діагностики захворювань серцево-судинної системи. Методика реєстрації електрокардіограми.
4. Інструментальні методи обстеження пацієнтів. Діагностичне значення рентгенологічного, ендоскопічного, ультразвукового методів дослідження.
5. Бронхіт (гострий і хронічний). Етіологія, патогенез, клінічні симптоми, перебіг, лікування, догляд за пацієнтами, профілактика.
6. Пневмонія, сучасна класифікація: етіологія, патогенез, клінічні симптоми, перебіг, ускладнення, особливості догляду за пацієнтами.
7. Бронхіальна астма. Етіологія, патогенез, класифікація. Клінічна картина нападу бронхіальної астми, лікування, догляд за пацієнтами.
8. Діагностика бронхіальної астми. Профілактика захворювання.
9. Туберкульоз легень. Етіологія, патогенез, класифікація, методи діагностики туберкульозу.
10. Характеристика клінічних форм туберкульозу легень, лікування, специфічна профілактика.
11. Сухий плеврит. Етіологія, основні клінічні симптоми, лікування, догляд за пацієнтами, профілактика.
12. Екссудативний плеврит. Етіологія, клінічні симптоми, діагностика. Лікування, догляд за пацієнтами, профілактика.
13. Бронхоектатична хвороба. Етіологія, патогенез, клінічні симптоми, ускладнення. Діагностика, лікування, догляд за пацієнтами, профілактика.
14. Рак легень. Чинники, які сприяють розвитку раку легень, клінічна картина залежно від локалізації пухлин. Методи діагностики хвороби та лікування пацієнтів, особливості догляду за ними.
15. Ревматична хвороба. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічні симптоми, прогноз, діагностика, лікування, профілактика захворювання та його загострень.
16. Гіпертензивна хвороба та симптоматична артеріальна гіпертензія. Етіологія і патогенез, класифікація, основні клінічні симптоми, діагностика захворювання, принципи лікування.
17. Гіпертензивний криз, класифікація, клінічні симптоми, невідкладна медична допомога.
18. ІХС. Стенокардія, клінічна класифікація, характеристика нападу стенокардії, надання невідкладної медичної допомоги при нападі стенокардії.
19. Інфаркт міокарда. Варіанти перебігу. Ускладнення інфаркту міокарда.
20. Інфаркт міокарда. Клінічні форми. Невідкладна медична допомога, транспортування пацієнта.
21. Гостра лівошлуночкова недостатність. Причини, клінічні симптоми, принципи невідкладної медичної допомоги.
22. Гостра судинна недостатність (непритомність, колапс, шок). Причини, клінічні ознаки, надання невідкладної медичної допомоги.
23. Хронічна серцева недостатність. Клінічна класифікація, основні клінічні симптоми залежно від стадії, лікування, догляд за пацієнтами.
24. Гострий гастрит. Етіологія, патогенез, клінічні симптоми, лікування, догляд за

- пацієнтами.
25. Хронічний гастрит. Етіологія, класифікація, клінічні симптоми. Діагностика, лікування, диспансеризація.
 26. Виразкова хвороба шлунка й дванадцятипалої кишки. Етіологія, патогенез, клінічні симптоми. Методи діагностики лікування, диспансеризація.
 27. Виразкова хвороба. Ускладнення: клінічні ознаки шлункової кровотечі, перфорації шлунка, надання невідкладної медичної допомоги.
 28. Рак шлунка. Передракові захворювання. Клінічні ознаки. Методи діагностики та лікування. Особливості догляду за пацієнтами.
 29. Хронічний гепатит. Етіологія, патогенез, клінічна класифікація, основні клінічні ознаки, діагностика, лікування.
 30. Цироз печінки. Етіологія, основні клінічні ознаки, діагностика, лікування, профілактика.
 31. Хронічний холецистит. Клінічна картина, діагностика, лікування, догляд за пацієнтами, профілактика.
 32. Жовчнокам'яна хвороба. Етіологія, патогенез, клінічні симптоми печінкової коліки. Діагностика, невідкладна медична допомога.
 33. Хронічний панкреатит. Етіологія, патогенез, клінічні симптоми. Лабораторна діагностика, лікування, профілактика.
 34. Гострий гломерулонефрит. Етіологія, патогенез, клінічна класифікація. Лікування, догляд за пацієнтами, прогноз, диспансеризація.
 35. Хронічний гломерулонефрит. Етіологія, патогенез, клінічна класифікація. Клінічні ознаки, діагностика, лікування, догляд за пацієнтами, профілактика.
 36. Гострий та хронічний пієлонефрит. Етіологія, патогенез, основні клінічні симптоми, діагностика, лікування, профілактика.
 37. Хронічна ниркова недостатність. Етіологія, патогенез. Основні клінічні ознаки, діагностика, лікування, профілактика.
 38. Нирковокам'яна хвороба. Етіологія, патогенез. Основні клінічні ознаки ниркової кольки, надання невідкладної медичної допомоги.
 39. Дифузний токсичний зоб. Етіологія, клінічні симптоми, діагностика, лікування, догляд за пацієнтами.
 40. Гіпотиреоз. Етіологія, клінічні симптоми. Лікування, догляд за пацієнтами, профілактика.
 41. Цукровий діабет. Етіологія, патогенез, основні клінічні ознаки захворювання, діагностика, лікування, профілактика захворювання та його ускладнень.
 42. Основні причини розвитку гіпо- й гіперглікемічної коми. Клінічні ознаки. Невідкладна медична допомога.
 43. Залізодефіцитна анемія. Етіологія, клінічні ознаки, діагностика, лікування.
 44. В₁₂-дефіцитна анемія. Етіологія, клінічні ознаки, діагностика, лікування.
 45. Гострий лейкоз. Етіологія, клінічні ознаки, перебіг, прогноз, ускладнення. Лікування, догляд за пацієнтами.
 46. Ревматоїдний артрит. Етіологія, клінічний перебіг, діагностика. Лікування, догляд за пацієнтами.
 47. Гострі алергійні захворювання. Етіологія. Клінічні ознаки кропив'янки і набряку Квінке. Невідкладна допомога.
 48. Анафілактичний шок. Етіологія, клінічні ознаки, невідкладна допомога, догляд за пацієнтами.
 49. Сироваткова хвороба. Етіологія, клінічні ознаки, перебіг, прогноз, лікування, профілактика.
 50. Основні види невідкладної медичної допомоги в разі гострих інтоксикацій.
 51. Охорона праці при роботі з електроприладами.
 52. Профілактика професійних захворювань.

ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Терапія / М.І. Швед., Н.В.Пасечко./ підручник.- 2-е видання -"Укрмедкнига" 2021. - 648с.
2. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник / О.С. Стасишин, В.В. Стасюк, І.М. Бандура, І.В. Вібла та ін. — 5-е видання. К.: ВСВ Медицина, 2019, - 496с
3. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка / Н.М. Касевич, В.І. Литвиненко. — 7-е видання К.: ВСВ Медицина, 2018, - 424с.
4. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навчальний посібник / Л.М. Ковальчук, О.В. Кононов, Л.С. Савка, Л.І. Разінкова та ін. — 2-е видання К.: ВСВ Медицина, 2018.- 480с.

Додаткова

1. Внутрішня медицина // Сабадишин Р.О. Підручник. Сабадишин Р.О., Смоляк В.Р., Гашинська О.С./ підручник . Вінниця.Нова книга 552с.
2. Основи медсестринства: підручник / В.М. Лісовий, Л.П. Ольховська, В.А. Капустник. — 3-є вид., переробл. і доповн. К.: ВСВ Медицина, 2018. – 912 с.

Інформаційні ресурси

1. Аксемедін — Accelerator of Medical Information (Акселератор Медичної Інформації), освітня онлайн-платформа. URL: <https://accemedin.com/>
2. Всесвітня організація охорони здоров'я в Україні. URL: <https://www.who.int/countries/ukr/>
3. Міністерство охорони здоров'я України. Медичним працівникам. URL: <https://moz.gov.ua/uk/medichnim-pracivnikam>
4. Офіційний сайт Всеукраїнської спілки парамедиків. URL: <https://www.pmggroup.org.ua/>
5. Офіційний сайт міжнародної Асоціації Екстреної медичної техніки і парамедиків. URL: <http://www.iaep.org/>

ВІДДІЛЕННЯ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Здобувачі освіти повинні знати:

- чинні накази, інструкції, галузевий стандарт, які регламентують роботу хірургічних відділень, стаціонарів хірургічного і травматологічного кабінетів поліклініки;
- посадові інструкції медичних сестер на кожному робочому місці;
- симптоматику захворювань та пошкоджень, їх ускладнення, обсяг долікарської допомоги при невідкладних станах;
- правила техніки безпеки;
- основи медичної етики і деонтології;
- тактику надання долікарської допомоги при невідкладних станах;
- тактику в разі аварійної ситуації при роботі з кров'ю та іншими біологічними рідинами.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- володіти маніпуляційною технікою та самостійно виконувати обов'язкові практичні навички;
- за даними обстеження визначати тяжкість захворювання та надавати невідкладну долікарську допомогу хворим у разі: гострої крововтрати, шлунково-кишкової кровотечі, легеневої кровотечі, кровотечі з носа, поранення шиї, переломів хребта (ускладненого і неускладненого), переломів трубчастих кісток, кісток таза, ребер, пневмотораксів, вивиху нижньої щелепи, черепно-мозкової травми, травматичного шоку, хімічних опіків шкірних покривів і стравоходу, термічного опіку, електротравми, відморожень, "гострого живота", гострої затримки сечі, ниркової кольки, маститу, гострого тромбофлебиту, посттрансфузійних ускладнень;
- здійснювати особистий протиснідний захист при роботі з кров'ю та іншими біологічними рідинами.

Робота у відділенні (8 днів)

Робочі місця здобувачів освіти:

- пост палатної медсестри;
- маніпуляційний кабінет;
- чиста та гнійна перев'язувальні;
- операційний блок;
- гіпсувальний кабінет.

Вивчають режим роботи відділень, посадові обов'язки на кожному робочому місці, під контролем досвідчених медичних сестер працюють із хворими у відділенні (приймають та виписують, здійснюють загальний догляд, готують до обстежень, операцій, транспортують та ін.)

Беруть участь у підготовці маніпуляційного, перев'язувального кабінетів, операційного блоку до роботи, переливанні крові та кровозамінників, складанні наборів інструментів до операцій, ознайомлюються з веденням обліку наркотичних та отруйних речовин, готують до стерилізації перев'язний матеріал та інструментарій, знезаражують використаний перев'язний матеріал, асистують лікарю під час перев'язок та операцій, накладають різні види пов'язок, знімають і накладають шви та ін.

Вчаться надавати долікарську допомогу хворим з невідкладними станами та оволодівають технікою проведення реанімаційних заходів.

Вивчають документацію відділення та правила її заповнення.

ПЕРЕЛІК ОBOB'ЯЗKOBИХ ПPAКТИЧНИХ НАВИЧOK

1. Транспортування і перекладання хворих з переломами кісток таза, стегнової кістки, ребра, хребта.
2. Підготовка марлевих кульок, серветок, турунд.
3. Знезараження та передстерилізаційне очищення виробів медичного призначення та використаного перев'язного матеріалу.
4. Контроль якості передстерилізаційного очищення.
5. Укладання матеріалу в бікси для стерилізації.
6. Підготовка зондів, дренажів до стерилізації та проведення їх стерилізації.
7. Передстерилізаційна обробка і стерилізація мисок.
8. Обробка рук сучасними та класичними методами.
9. Одягання операційної сестри і хірурга в стерильний одяг.
10. Підготовка стерильного столу до роботи.
11. Проведення місцевої анестезії, анестезії хлоретиллом.
12. Підготовка та обробка операційного поля.
13. Складання набору медичних інструментів для: венесекції, трахеостомії, первинної хірургічної обробки ран, лапароцентезу, апендектомії, трепанації черепа, ампутації кінцівки, скелетного витягнення, розтину гнояків.
14. Заповнення інфузійних систем і їх підключення.
15. Визначення групи крові та резус-фактора.
16. Проведення проб на сумісність крові донора і реципієнта.
17. Катетеризація сечового міхура.
18. Проведення премедикації.
19. Підготовка анестезіологічного столика.
20. Перев'язування ран.
21. Накладання та зняття швів.
22. Накладання м'яких і твердих пов'язок: клейових, бинтових (чепець, на одне і обидва ока, вуздечку, хрестоподібну на потилицю, колосоподібну на плечовий суглоб, спіральну на грудну клітку, грудну залозу, Дезо, черепашачу, на пальці, восьмиподібну на променево-зап'ястковий суглоб), косинкові пов'язки, шини Крамера, Дітеріхса), підготовка гіпсових бинтів, лонгет, накладання і зняття гіпсових

- пов'язок та лонгет, підготовка шини Беллера для застосування.
23. Накладання джгута при артеріальній кровотечі.
 24. Пальцеве притискання артерії.
 25. Проведення непрямого масажу серця.
 26. Проведення штучної вентиляції легень (рот- у- рот, рот-у-ніс).
 27. Надання допомоги при западанні язика.
 28. Здійснення особистого протиснідного захисту при роботі з кров'ю та іншими біологічними рідинами
 29. Оформлення карти стаціонарного хворого (історія хвороби).

Робота в поліклініці (2 дні)

Робочі місця здобувачів освіти: хірургічний, травматологічний кабінети і відповідні підрозділи (перев'язувальна, мала операційна, гіпсувальний кабінет, травматологічний пункт та ін.). Здобувачі освіти вивчають режим роботи кабінетів, беруть участь у прийомі хворих, виконують маніпуляції та призначення лікаря під контролем медичної сестри, заповнюють медичну документацію, проводять санітарно-освітню роботу.

ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Прийом хворих та оцінка їх стану.
2. Транспортування і перекладання хворих з переломами кісток таза, стегнової кістки, ребра, хребта.
3. Підготовка марлевих кульок, серветок, турунд.
4. Знезараження і передстерилізаційне очищення виробів медичного призначення.
5. Контроль якості передстерилізаційного очищення.
6. Передстерилізаційна обробка і стерилізація лотків.
7. Обробка рук сучасними та класичними методами.
8. Підготовка стерильного стола перев'язувальної сестри до роботи.
9. Проведення місцевої анестезії, анестезії хлоретилом.
10. Складання наборів медичних інструментів для первинної хірургічної обробки ран, трахеостомії, розтину гнояків та ін.
11. Підготовка та обробка операційного поля.
12. Проведення туалету ран.
13. Накладання м'яких пов'язок на різні ділянки тіла.
14. Накладання кровоспинного джгута при артеріальній кровотечі.
15. Пальцеве притискання артерії.
16. Накладання та зняття швів.
17. Накладання та зняття лонгетних і циркулярних гіпсових пов'язок.
18. Заповнення документації хірургічного кабінету.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Оброблення рук методом С-4.
2. Оброблення рук за методом Спасокукоцького—Кочергіна.
3. Оброблення рук стериліумом та іншими сучасними препаратами.
4. Надягання стерильного халата та рукавичок.
5. Надягання стерильного халата та рукавичок на хірурга.
6. Зупинення артеріальної кровотечі з верхньої третини плеча.
7. Зупинення артеріальної кровотечі з нижньої третини плеча.
8. Здійснення пальцевого притискання плечової артерії.
9. Проведення провідникової анестезії за Лукашевичем—Оберстом.
10. Надання допомоги при гострій затримці сечі.
11. Механічна травма живота. Діагностика. Надання допомоги.
12. Накладення пов'язки “лицарська рукавичка”.
13. Накладення пов'язки “рукавичка”.

14. Накладення пов'язки Дезо.
15. Накладення колосоподібної пов'язки на плечовий суглоб.
16. Накладення пов'язки "чепець".
17. Накладення пов'язки "шапка Гіппократа".
18. Накладення пов'язки "вуздечка".
19. Накладення пов'язки на очі.
20. Накладення косинкової пов'язки в разі ушкоджень різної локалізації.
21. Визначення групи крові за допомогою стандартних сироваток.
22. Визначення групи крові за допомогою цоліклональних реагентів.
23. Визначення резус-належності експрес-методом.
24. Проведення проби на індивідуальну сумісність.
25. Проведення проби на резус-сумісність.
26. Визначення придатності крові та її препаратів до переливання.
27. Підготування медичних інструментів для венесекції.
28. Підготування медичних інструментів для первинної хірургічної обробки рани.
29. Підготування медичних інструментів для трепанації черепа.
30. Підготування медичних інструментів для операції на кінцівках.
31. Підготування медичних інструментів для скелетного витягання.
32. Підготування медичних інструментів для розтину гнояка.
33. Підготування медичних інструментів для ампутації кінцівок.
34. Підготування медичних інструментів для трахеостомії.
35. Накладання вузлових швів.
36. Зняття вузлових швів.
37. Проведення перев'язки асептичної рани.
38. Проведення перев'язки рани з анаеробною інфекцією.
39. Проведення перев'язки рани в стадії гідратації.
40. Проведення перев'язки рани в стадії дегідратації.
41. Надання допомоги в разі відкритого пневмотораксу.
42. Надання медичної допомоги в разі перелому ключиці без зміщення відламків.
43. Надання медичної допомоги в разі перелому діяфіза правого плеча.
44. Надання медичної допомоги в разі перелому кісток передпліччя в середній третині.
45. Накладання медичної гіпсової пов'язки в разі перелому кісток передпліччя в типовому місці.
46. Надання медичної допомоги в разі перелому стегна.
47. Надання медичної допомоги в разі перелому кісток гомілки.
48. Надання медичної допомоги в разі опіку кисті.
49. Надання медичної допомоги в разі перелому кісток таза.
50. Здійснення суб'єктивного та об'єктивного обстеження хворого.
51. Проведення профілактики правцю у щепленого та нещепленого пацієнта.
52. Виготовлення перев'язного матеріалу (марлева кулька, серветка, турунда).
53. Здійснення передстерилізаційної обробки хірургічного інструментарію.
54. Проведення премедикації хворому.
55. Проведення реанімаційних заходів на муляжі.
56. Незащемлена грижа живота. Клінічна картина, рекомендації.
57. "Гострий живіт". Етіологія. Основні клінічні ознаки, надання допомоги.
58. Гостра крововтрата. Критерії оцінки, клінічні ознаки, надання допомоги.
59. Відмороження. Клінічна картина, надання допомоги.
60. Опіки. Визначення площі опікової поверхні, надання невідкладної допомоги.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Загальна хірургія / [За ред. Грасимчук П.О.]. – 2020. – Тернопіль: Укрмедкнига. – 696 с.

2. Загальна хірургія: підруч. для студентів 3 курсів вищ. навч. закл. мед. профілю III-IV рівнів акредитації / за ред. : Я. С. Березницького [та ін.]. - 2-ге вид. - Вінниця: Нова кн., 2020. – 342 с.
3. Обстеження хірургічного хворого: навч. посіб. / [П.О. Герасимчук, С.Й. Запорожан, І.М. Дейкало, Д.Б. Фіра та ін.]; за ред. проф. П. О. Герасимчука. – Тернопіль: ТНМУ, 2023. – 580с.
4. Організація роботи операційної медсестри: навчальний посібник / [Р. О. Сабадишин, О. В. Маркович, Б. З. Чижишин та ін.]. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 248 с.
5. Хірургія: підручник / [Я. С. Березницький О. В. Білов, Л. С. Білянський та ін.]; за ред. Я. С. Березницького. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 528 с.
6. Хірургія: у 2-х томах. Т. І: підручник / [С. О. Бойко, О. О. Болдіжар, П. О. Болдіжар та ін.]; за ред.: П. Г. Кондратенка, В. І. Русина. – Вінниця: Нова Книга, 2019. – 704 с.
7. Хірургія: у 2-х томах. Т. 2 : підручник / [С. О. Бойко, О. О. Болдіжар, П. О. Болдіжар та ін.]; за ред.: П. Г. Кондратенка, В. І. Русина. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 704 с.
8. Усенко О.Ю. Хірургія : підручник І О.Ю. Усенко. Г.В. Білоус, Г.Й. Путінцева. – 5-е вид. – К.: ВСВ «Медицина». 2021. — 416 с.

Додаткова:

1. Елсон, Рой Л. Догоспітальна допомога при травмах. International Trauma Life Support: пер. з англ. 9-го вид. / Рой Я. Елсон, Кайї Е Ган, Джон Е. Кемпбелл; наук. ред. пер.: А.О. Волосовець. – К.: ВСВ «Медицина», 2023. – 440 с.
2. Ендоскопічна і роботизована хірургія: навчальний посібник / В.М. Запорожан, В.В. Грубнік, Яп Боньєр та ін. – 2-е видання. – 558 с.
3. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. – 5-е видання. – 560 с.
4. Невідкладна хірургія: підручник для студентів / за ред. В. В. Бойка, В. М. Лісового; Міністерство охорони здоров'я України, Харківський національний медичний університет. – Харків: НТМТ, 2019. – 514 с.
5. Патерсон, Г'ю М. Основні теми загальної та невідкладної хірургії: посібник зі спеціалізованої хірургічної практики : пер. 7-го вид. / ред.: Г'ю М. Патерсон, Кріс Діне; ред. серії: О. Джеймс Гарден, Саймон Патерсон-Браун; наук. ред. укр. вид. Сергій Хіміч. – К.: ВСВ «Медицина», 2024. – 320 с.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України. Трансформація системи. [Електронний ресурс]: <https://moz.gov.ua/plan-reform>
2. Міністерство охорони здоров'я України. Медичним працівникам. [Електронний ресурс]: <https://moz.gov.ua/medichnim-pracivnikam>
3. Всесвітня організація охорони здоров'я в Україні. [Електронний ресурс]: <https://www.who.int/countries/ukr/>
4. Офіційний сайт Всеукраїнської спілки парамедиків <https://www.pmgroupp.org.ua/>
5. Офіційний сайт міжнародної Асоціації Екстреної медичної техніки і парамедиків <http://www.iaep.org/>

ВІДДІЛЕННЯ ПЕДІАТРИЧНОГО ПРОФІЛЮ

Здобувачі освіти повинні знати:

- чинні накази та інструкції, які регламентують роботу дитячого стаціонару та поліклініки;
- анатомо-фізіологічні особливості дітей різного віку;
- правила вигодовування дітей до року та розрахунок разової та добової кількості їжі;
- симптоматику захворювань, їх ускладнення, обсяг долікарської допомоги при них;
- календар профілактичних щеплень;
- правила медичної етики та деонтології.

Здобувачі освіти повинні уміти:

- володіти маніпуляційною технікою та виконувати обов'язкові практичні навички під контролем медичної сестри;
- за даними обстежень оцінювати стан розвитку дитини (фізичний та нервово-психічний), стан тяжкості хворої дитини;
- давати поради батькам щодо вигодовування та загартовування дітей;
- здійснювати догляд і спостереження за хворою та здоровою дитиною;
- надавати долікарську допомогу у разі таких невідкладних станів: гіпертермії, судом, ларингоспазму, стенозуювального ларинготрахеїту, носової кровотечі, асфіксії новонародженого, дихальної недостатності, астматичного стану, гострої серцевої недостатності, колапсу і непритомності, діабетичної та гіпоглікемічної ком, анафілактичного шоку і алергічних станів, токсикозу з ексікозом, гострої ниркової недостатності;
- проводити санітарно-освітню роботу.

Робота в стаціонарі (4 дні)

Робочі місця здобувачів освіти: пост медичної сестри соматичних та спеціалізованих відділень, маніпуляційна, процедурний кабінет та кабінет функціональної діагностики.

Самостійна робота здобувачів освіти на кожному робочому місці здійснюється під контролем досвідчених медсестер.

Здобувачі освіти проводять огляд дітей, оцінюють їх фізичний і психомоторний розвиток, визначають стан тяжкості захворювання та обсяг заходів з догляду за хворими; беруть участь у наданні долікарської допомоги при невідкладних станах; здійснюють догляд за дітьми різних вікових груп; засвоюють специфіку роботи на різних ділянках (пост медсестри, маніпуляційна, процедурний кабінети); готують хворих до різних обстежень і допомагають лікарю при їх проведенні; виконують призначення лікаря; проводять санітарно-освітню роботу серед батьків та дітей.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Проведення прийому здорових і хворих дітей.
2. Проведення оцінки стану, встановлення.
3. Збирання анамнезу.
4. Проведення загального огляду.
5. Проведення антропометрії.
6. Проведення оцінки фізичного та нервово-психічного розвитку дитини.
7. Визначення добової та разової кількості їжі дітям першого року життя.
8. Проведення підрахунку частоти дихання та пульсу, визначення їх характеру.
9. Проведення вимірювання артеріального тиску та його реєстрація.
10. Призначення і розрахунок доз ергокальциферолу з метою профілактики та лікування рахіту.
11. Одягання новонароджених.
12. Проведення туалету пупкової ранки.
13. Проведення ранкового туалету дитини грудного віку.
14. Узяття мазків з носа та зіва на мікрофлору.
15. Узяття калу для копрологічного та бактеріологічного досліджень, на яйця гельмінтів.
16. Узяття зіскрібка на ентеробіоз.
17. Проведення відсмоктування слизу з верхніх дихальних шляхів.
18. Проведення ШВЛ і закритого масажу серця.
19. Вимірювання температури тіла.
20. Проведення контрольного зважування.
21. Застосування міхура з льодом і грілки.
22. Проведення догляду за кувезом.
23. Проведення інгаляцій киснем та лікарськими препаратами.

24. Проведення промивання шлунка.
25. Поставлення лікувальної та очисної клізм.
26. Узяття крові на біохімічне дослідження.
27. Розведення антибіотиків і розрахунок дози.
28. Проведення ін'єкцій: підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних.
29. Проведення гігієнічної та лікувальної ванн.
30. Підготовка сумішей для годування та годування дітей з ложки, через зонд.
31. Закапування крапель у ніс, вуха, очі.
32. Накладання зігрівального компресу на вухо, грудну клітку.
33. Накладання гірчичників, проведення гірчичних обгортань.
34. Уведення газовідвідної трубки.
35. Збирання сечі для загального аналізу, за Нечипоренком, Зимницьким, на вміст цукру.
36. Розкладання та видача лікарських засобів.

Робота в поліклініці (1 день)

Робочі місця здобувачів освіти: на прийомі з педіатром ЗПСМ, у кабінетах профілактичних щеплень та здорової дитини, у маніпуляційному кабінеті.

Здобувачі освіти закріплюють навички самостійної роботи на прийомі з лікарем, виконують маніпуляції і процедури в умовах поліклініки та вдома, здійснюють патронаж здорових і хворих дітей, обслуговують диспансерні групи.

Робота в кабінеті здорової дитини, у кабінеті профілактичних щеплень проводиться під безпосереднім керівництвом медсестер цих підрозділів поліклініки. Здобувачі освіти проводять антропометрію, оцінюють фізичний та нервово-психічний розвиток дітей, роблять щеплення, проводять санітарно-освітню роботу, заповнюють відповідну медичну документацію.

Для забезпечення найбільш ефективного використання робочого часу здобувачі освіти можуть протягом дня працювати на декількох робочих місцях.

З метою повного виконання програми практики можна відпрацьовувати практичні навички на муляжах і фантомах.

ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Проведення антропометрії.
2. Складання схеми годувань дітей першого року життя.
3. Вимірювання температури тіла та її реєстрація.
4. Підрахунок пульсу.
5. Підрахунок дихання.
6. Вимірювання артеріального тиску та його реєстрація.
7. Розрахунок дози ергокальциферолу для профілактики і лікування рахіту.
8. Проведення патронажу (допологового, новонароджених та хворих дітей).
9. Проведення проби Манту та оцінка результату.
10. Проведення профілактичних щеплень (складання плану та звіту).
11. Оформлення документації (ф. № 112-0, 63-0, 30-0, 26-0).
12. Виписування направлень, довідок, рецептів.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Анатомо-фізіологічні особливості новонародженого. Характеристика та ознаки.
2. Фізіологічні стани новонароджених.
3. Характеристика та ознаки недоношеного новонародженого.
4. Функціональні особливості органів і систем недоношеного новонародженого. Вигодовування та зігрівання.
5. Фізичний розвиток дитини.
6. Анатомо-фізіологічні особливості нервової системи. Нервово-психічний розвиток дитини.
7. Характеристика грудного вигодовування. Переваги грудного вигодовування. Види й

- терміни введення підгодовування.
8. Характеристика змішаного вигодовування. Протипоказання й утруднення при грудному вигодовуванні.
 9. Характеристика штучного вигодовування. Молочні суміші. Гіпогалактія та її профілактика.
 10. Харчування дітей віком понад 1 рік. Контроль за харчуванням у дитячому дошкільному закладі.
 11. Анатомо-фізіологічні особливості шкіри. Захворювання шкіри в новонародженого.
 12. Хвороби пупка. Лікування. Догляд.
 13. Асфіксія новонароджених. Клінічна картина. Лікування. Догляд. Профілактика.
 14. Пологові травми. Внутрішньочерепна пологова травма. Клініка. Лікування. Догляд. Профілактика.
 15. Гіповітамінози. Рахіт. Етіологія. Клінічна картина.
 16. Анатомо-фізіологічні особливості кісткової системи. Профілактика і лікування хворих на рахіт.
 17. Гіпокальціємічний синдром. Клінічна картина. Лікування. Профілактика.
 18. Гострі розлади травлення у дітей раннього віку. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Догляд.
 19. Аномалії конституції. Ексудативно-катаральний діатез. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Догляд.
 20. Анатомо-фізіологічні особливості ротової порожнини. Стomatит. Клінічна картина. Лікування. Догляд. Профілактика.
 21. Аскаридоз. Клінічна картина. Лікування. Профілактика.
 22. Ентеробіоз. Клінічна картина. Лікування. Профілактика.
 23. Трихоцефальоз. Клінічна картина. Лікування. Профілактика.
 24. Анатомо-фізіологічні особливості органів дихання. Стенозувальний ларинготрахеобронхіт. Етіологія. Клінічна картина. Невідкладна медична допомога.
 25. Фолікулярна ангіна. Етіологія. Клінічна картина. Лікування. Догляд. Профілактика.
 26. Гострий бронхіт. Етіологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика.
 27. Анатомо-фізіологічні особливості легень. Гостра пневмонія у дітей раннього віку. Етіологія, клінічна картина, лікування вогнищевої пневмонії. Догляд.
 28. Особливості перебігу пневмонії у новонароджених і недоношених новонароджених. Етіологія. Клінічна картина. Лікування. Догляд.
 29. Бронхіальна астма. Етіологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Диспансерний нагляд.
 30. Анатомо-фізіологічні особливості органів кровообігу. Природжені вади серця, судин. Етіологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Догляд.
 31. Ревматизм. Характеристика. Етіологія. Класифікація. Лікування. Догляд. Профілактика.
 32. Геморагічний васкуліт. Етіологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика.
 33. Тромбоцитопенічна пурпура. Етіологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика.
 34. Гемофілія. Етіологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Догляд.
 35. Анатомо-фізіологічні особливості сечових органів. Гострий пієлонефрит. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Догляд.
 36. Гострий гломерулонефрит. Клінічна картина. Лікування. Догляд. Профілактика.
 37. Анатомо-фізіологічні особливості ендокринних залоз (залоз внутрішньої секреції). Цукровий діабет. Етіологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Догляд.
 38. Імунопрофілактика інфекційних хвороб. Календар профілактичних щеплень.
 39. ГРВІ. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Догляд.
 40. Туберкульоз. Характеристика. Віраж. Специфічна профілактика.
 41. Рання туберкульозна інтоксикація. Клінічна картина. Лікування. Неспецифічна профілактика туберкульозу.
 42. Первинний туберкульозний комплекс. Туберкульоз внутрішньогрудних лімфовузлів.

Клінічна картина. Туберкулінодіагностика.

43. Дифтерія. Характеристика. Дифтерія мигдаликів. Епідеміологія. Клінічна картина. Ускладнення. Лікування. Заходи в осередку інфекції.
44. Дифтерія гортані. Епідеміологія. Клінічна картина. Лікування. Заходи в осередку інфекції.
45. Кашлюк. Характеристика. Епідеміологія. Клінічна картина. Ускладнення. Лікування. Профілактика. Догляд. Заходи в осередку інфекції.
46. Кір. Характеристика. Епідеміологія. Клінічна картина. Ускладнення. Лікування. Догляд. Профілактика. Заходи в осередку інфекції.
47. Краснуха. Характеристика. Епідеміологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика.
48. Скарлатина. Характеристика. Етіологія. Епідеміологія. Клінічна картина. Ускладнення. Лікування. Профілактика. Заходи в осередку інфекції.
49. Вітряна віспа. Характеристика. Епідеміологія. Клінічна картина. Ускладнення. Лікування. Профілактика. Заходи в осередку інфекції.
50. Епідемічний паротит. Характеристика. Епідеміологія.
51. Менінгококова інфекція. Характеристика. Епідеміологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Заходи в осередку інфекції.
52. Кишкові інфекції у дітей. Епідеміологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Заходи в осередку інфекції.
53. СНІД. Етіологія. Клінічна картина. Епідеміологія. Лікування. Профілактика.
54. Гостра дихальна недостатність. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
55. Гіпертермічний синдром. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
56. Судомний синдром. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
57. Колапс. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
58. Анафілактичний шок. Невідкладна медична допомога на догоспітальному етапі.
59. Гіперглікемічна кома. Невідкладна медична допомога на догоспітальному етапі.
60. Гіпоглікемічна кома. Невідкладна медична допомога на догоспітальному етапі.
61. Носова кровотеча. Невідкладна медична допомога на догоспітальному етапі.
62. Проведення антропометрії.
63. Визначення добової та разової кількості їжі дітям першого року життя.
64. Проведення підрахунку частоти дихання та пульсу, визначення їх характеру.
65. Проведення вимірювання артеріального тиску та його реєстрація.
66. Призначення і розрахунок доз ергокальциферолу з метою профілактики та лікування рахіту.
67. Одягання новонароджених.
68. Проведення туалету пупкової ранки.
69. Проведення ранкового туалету дитини грудного віку.
70. Проведення профілактичних щеплень.
71. Проведення проби Манту, реєстрація та оцінка.
72. Узяття мазків з носа та зіву на мікрофлору.
73. Узяття калу для копрологічного та бактеріологічного досліджень, на яйця гельмінтів.
74. Узяття зіскрібків на ентеробіоз.
75. Збирання сечі для загального аналізу, за Нечипоренком.
76. Вимірювання температури тіла.
77. Проведення контрольного зважування.
78. Узяття крові на біохімічне дослідження.
79. Розведення антибіотиків і розрахунок дози.
80. Проведення ін'єкцій: підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних.
81. Відсмоктування слизу з верхніх дихальних шляхів.
82. Проведення ШВЛ і закритого масажу серця.
83. Застосування міхура з льодом і грілки.
84. Проведення догляду за кувезом.

85. Проведення інгаляцій киснем та лікарськими препаратами.
86. Проведення промивання шлунка.
87. Поставлення лікувальної та очисної клізм.
88. Закапування крапель в ніс, вуха, очі.
89. Накладання зігрівального компресу на вухо, грудну клітку.
90. Накладання гірчичників, проведення гірчичних обгортань.
91. Уведення газовідвідної трубки.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Ткаченко С.К., Поцюрко Р.І Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунпрофілактики: підручник для студентів медичних закладів фахової передвищої та вищої освіти/ Ткаченко С.К., Поцюрко Р.І – 8-е видання. Стереотипне. К.: ВСВ Медицина, 2021. – 572 с.

Додаткова

1. Касевич Н.М. Основи медсестринства в модулях: навчальний посібник (ВНЗ I-III р.а.) Н.М. Касевич. — 3-є вид., випр. К.: ВСВ Медицина, 2018. — 480 с.
2. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навчальний посібник / Савка Л.І., Разінкова та ін. — 4-е вид. К.: ВСВ Медицина, 2018. — 600 с.
3. Лісовий В.М. Основи медсестринства: підручник / В.М. Лісовий, Л.П. Ольховська, В.А. Капустник. — 3-є вид., переробл. і доповн. К.: ВСВ Медицина, 2018. — 912 с.

ВІДДІЛЕННЯ АКУШЕРСЬКО-ГІНЕКОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ (5 ДНІВ)

Здобувачі освіти повинні знати:

- організацію акушерсько-гінекологічної допомоги населенню, чинні накази та інструкції, які регламентують роботу відділень акушерсько-гінекологічного профілю;
- перебіг фізіологічної та патологічної вагітності, методи профілактики ускладнень вагітності, методик обстеження і догляду за вагітними, критерії показань до госпіталізації та транспортування вагітних;
- класифікацію, етіологію, патогенез, симптоматику захворювань. Принципи лікування;
- організацію проведення профілактичних оглядів вагітних;
- групи ризику гінекологічних хворих з онкологічною патологією;
- методи обстеження хворих гінекологічного профілю;
- принципи профілактики захворювань.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження вагітної і хворої жінки, оцінювати стан;
- володіти маніпуляційною технікою та виконувати обов'язкові практичні навички;
- надавати невідкладну долікарську допомогу.

1. РОБОТА В ГІНЕКОЛОГІЧНОМУ ВІДДІЛЕННІ (4 ДНІ)

Робочі місця здобувачів освіти: медсестринський пост гінекологічного відділення, маніпуляційний та процедурний кабінети гінекологічного відділення.

Здобувачі освіти вивчають режим роботи відділення, посадові обов'язки на кожному робочому місці.

Готують маніпуляційний, процедурний кабінети та малу операційну до роботи.

Здобувачі освіти оглядають з лікарем гінекологічних хворих, беруть участь у проведенні:

- обстеження (здійснюють підготовку хворої жінки до взяття піхвових мазків);
- місцевих методів лікування гінекологічних хворих (спринцювання, піхвові ванночки, тампони з мазями);
- атестують при проведенні гінекологічних маніпуляцій і малих операцій.

ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Збирання загального та гінекологічного анамнезу.
2. Узяття мазків на бактеріоскопічне та цитологічне дослідження.
3. Проведення піхвових ванночок, спринцювань, введення тампонів з мазями.
4. Підготовка медичних інструментів для взяття матеріалу на біопсію та направлення на гістологічне дослідження.
5. Складання набору інструментів для діагностичного вишкрібання порожнини матки.
6. Складання набору інструментів для пункції черевної порожнини через заднє склепіння.

2. РОБОТА В ЖІНОЧІЙ КОНСУЛЬТАЦІЇ (1 ДЕНЬ)

Робочі місця здобувачів освіти: на прийомі з лікарем, у маніпуляційній, у процедурному кабінеті. Здобувачі освіти допомагають лікарю під час прийому, здійснюють прийом вагітних та хворих жінок, обстежують вагітних, збирають анамнез, вимірюють артеріальний тиск, визначають масу, зріст, зовнішні розміри таза, висоту стояння дна матки, обвід живота, проводять пальпацію плода, оформляють “Індивідуальну карту вагітної та породіллі” і „Обмінну карту вагітної”, оформляють направлення вагітної на обстеження, визначають терміни вагітності, допологової відпустки та пологів, виявляють фактори ризику та визначають групи ризику вагітних, оформляють направлення в стаціонар, беруть участь у проведенні занять з психопрофілактичної підготовки вагітних до пологів, проводять бесіди з вагітними.

Здобувачі освіти оглядають з лікарем гінекологічних хворих, беруть участь у проведенні обстеження, визначають диспансерну групу гінекологічних хворих, оформляють медичні карти диспансерного хворого, виписують рецепти, проводять профілактичний огляд жінок, огляд шкіри та слизових оболонок, огляд грудних залоз, беруть участь у проведенні піхвового дослідження і взятті мазків для цитологічного дослідження, оформляють “Журнал онкопрофоглядів”.

ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Оформлення документації.
2. Оформлення направлень на аналізи.
3. Збирання анамнезу.
4. Вимірювання зовнішніх розмірів таза.
5. Вимірювання висоти стояння дна матки та обводу живота.
6. Проведення зовнішнього акушерського дослідження.
7. Узяття мазка на цитологічне дослідження.
8. Узяття мазка на бактеріоскопічне дослідження.
9. Визначення термінів вагітності, допологової відпустки та пологів.
10. Визначення групи ризику вагітних.
11. Проведення огляду грудних залоз.
12. Проведення бесіди щодо психопрофілактичної підготовки вагітних до пологів.
13. Проведення піхвових ванночок, спринцювань, введення тампонів з мазями, введення в піхву порошкоподібних лікарських засобів.
14. Підготовка медичних інструментів для взяття матеріалу на біопсію та оформлення направлення на гістологічне дослідження.
15. Складання медичних інструментів для діагностичного вишкрібання порожнини матки.
16. Складання медичних інструментів для пункції черевної порожнини через заднє склепіння піхви.

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Особливості та значення анамнезу в гінекології, методика збирання анамнезу.
2. Методика і значення гінекологічного дослідження. Додаткові методи дослідження в гінекології (інструментальні).
3. Неправильні положення матки: причини, клінічні прояви, діагностика, профілактика.

4. Порушення менструального циклу (за типом дисфункційних маткових кровотеч): етіологія, клінічні прояви, діагностика, профілактика. Порушення менструального циклу (за типом аменореї): етіологія, клінічні прояви, діагностика, профілактика.
5. Запальні хвороби жіночих статевих органів специфічної та неспецифічної етіології: Клінічна картина, діагностика, лікування.
6. Поняття про пухлини. Характеристика злоякісних та доброякісних пухлин. Онкологічна служба в Україні. Доброякісні пухлини матки та яєчників: клінічна картина, діагностика, принципи лікування.
7. Злоякісні пухлини жіночих статевих органів: стадії поширення, клінічна картина, діагностика, значення біопсії, принципи комбінованого лікування.
8. Позаматкова вагітність: причини, клінічна картина, діагностика, лікування, невідкладна допомога.
9. Апоплексія яєчників, перекрут ніжки кісти та кістома яєчника: клінічна картина, діагностика, невідкладна допомога.
10. Хірургічне лікування в гінекології: підготовка хворих до операції, догляд за післяопераційними хворими.
11. Будова таза. Розміри таза та їх вимірювання. Діагностика вагітності в ранні та пізні терміни.
12. Гестози вагітних: поняття, класифікація.
13. Невиношування вагітності: причини мимовільного абортів, клінічні стадії, тактика. Передчасні пологи: особливості ведення.
14. Кровотечі в другій половині вагітності.
15. Вузький таз: поняття, класифікація, діагностика, особливості ведення пологів. Клінічна оцінка таза під час пологів.
16. Тазове передлежання плода: класифікація, ускладнення в пологах, особливості ведення вагітності та пологів.
17. Багатоплідна вагітність: діагностика, ускладнення, ведення пологів.
18. Септичні післяпологові захворювання: етіологія, класифікація, причини, діагностика, клінічні прояви, профілактика.
19. Розрив матки: етіологія, класифікація, причини, клінічна картина загрозливого розриву матки та розриву, який стався. Тактика фельдшера.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 1. Акушерство: підручник / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. – 4-е видання. К.: ВСВ “Медицина”, 2020. – 424 с.
2. Акушерство і гінекологія: у 2 кн.: підручник. Кн. 2. Гінекологія / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін.; за ред. В.І. Грищенка, М.О. Щербини. – 3-є вид., стер. – К.: ВСВ “Медицина”, 2020. – 376 с.
3. Акушерство: підручник / [Пирогова В. І., Булашенко О. В., Вдовиченко Ю. П. та ін.; за заг. ред. Пирогової В. І.] – Вінниця: Нова Книга, 2021. – 472 с.
4. Ліхачов В. К. Акушерство. Том 1. Базовий курс/В. К. Ліхачов. – Вінниця: Нова Книга, 2021. – 392 с.
5. Ліхачов В. К. Акушерство. Том 2. Сучасна акушерська практика/В. К. Ліхачов. – Вінниця : Нова Книга, 2022. – 512 с.
6. Ліхачов В. К. Гінекологія : підручник / В. К. Ліхачов. – 2-ге вид., оновл. – Вінниця: Нова Книга, 2021. – 680 с.
7. Назарова І. Б. Фізіологічне акушерство: підручник І. Б. Назарова, В. Б. Самойленко. – 2-е вид.переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 408 с.
8. Степанківська О.В. Гінекологія : підручник / О.В. Степанківська, М.О. Щербина – 4-е вид., випр. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 432 с.

Додаткова

1. Загальна хірургія : підручник для студ. вищих навч. закладів / за ред. проф.: Я. С. Березницького, М. П. Захараша, В. Г. Мішалова, В. О. Шідловського. – 2-ге вид. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 344 с.: іл.
2. Клінічне акушерство та гінекологія: 4-е видання / Браян А. Магован, Філіп Оуен, Ендрю Томсон.
3. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекара та ін.; за ред. І.С. Зозулі, А.О. Волосовця. – 5-е вид., переробл. і до-повн. – К.: ВСВ «Медицина», 2023. – 560 с.
4. Орлик В.В. Трансфузійна медицина: підручник / В.В. Орлик. – К.: ВСВ "Медицина", 2023. – 424 с.
5. Сміт, Роджер П. Акушерство та гінекологія за Неттером: пер. 4-го вид. / Роджер П. Сміт; наук. ред. пер. Микола Щербина. – К.: ВСВ «Медицина», 2024.

Інформаційні ресурси

1. Аксемедін — Accelerator of Medical Information (Акселератор Медичної Інформації), освітня онлайн-платформа. URL: <https://accemedin.com/>
2. Всесвітня організація охорони здоров'я в Україні. URL: <https://www.who.int/countries/ukr/>
3. Громадська організація «Асоціація акушерів-гінекологів. України». URL: <http://www.aagu.com.ua/>
4. Державний експертний центр МОЗ України. Галузеві стандарти та клінічні настанови. Акушерство і гінекологія. URL: https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/akusherstvo-i-ginekologiya/
5. Міністерство охорони здоров'я України. Трансформація системи. URL: <https://moz.gov.ua/plan-reform>
6. Міністерство охорони здоров'я України. Медичним працівникам. URL: <https://moz.gov.ua/medichnim-pracivnikam>
7. Офіційний сайт Всеукраїнської спілки парамедиків. URL: <https://www.pmggroup.org.ua/>
8. Офіційний сайт міжнародної Асоціації Екстреної медичної техніки і парамедиків. URL: <http://www.iaep.org/>

РОЗПОДІЛ ГОДИН НА ПЕРЕДДИПЛОМНУ ПРАКТИКУ

№ з/п	Відділення ЗОЗ	Кількість тижнів	Кредити	Кількість днів	Кількість годин			Вид контролю
					Усього	Робота у відділенні	Самостійна робота	
1	Терапевтичного профілю	2	3					
	стаціонар		2,7	9	81	54	27	
	поліклініка		0,3	1	9	6	3	
2	Хірургічного профілю	2	3					
	стаціонар		2,7	9	81	54	27	
	поліклініка		0,3	1	9	6	3	
3	Педіатричного профілю	1	1,5					
	стаціонар		1,2	4	36	24	12	
	поліклініка		0,3	1	9	6	3	
4	Акушерсько-гінекологічного профілю	1	1,5					
	гінекологічне відділення		1,2	4	36	24	12	
	жіноча консультація		0,3	1	9	6	3	
5	ІШМД	1	1,5	5	45	30	15	
6	ФАП	1	1,5	5	45	30	15	
	Усього	8	12	40	360	240	120	Дифзалік

ВІДДІЛЕННЯ ТЕРАПЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ

Здобувачі освіти повинні знати:

- посадові обов'язки фельдшера, чинні накази та інструкції, які регламентують роботу відділень терапевтичного профілю;
- класифікацію, етіологію, патогенез, симптоматику захворювань, принципи лікування та догляду;
- методи інструментального обстеження хворих і правила техніки безпеки під час роботи з апаратурою;
- невідкладну медичну допомогу при загрозливих станах;
- принципи профілактики захворювань;
- основи медичної етики і деонтології.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження хворого, визначати стан, призначати лікування, заповнювати відповідну медичну документацію;
- володіти маніпуляційною технікою та самостійно виконувати обов'язкові практичні навички.

РОБОТА В ПОЛІКЛІНІЦІ (1 день)

1. Робота із сімейним лікарем

Здобувачі освіти під контролем лікаря приймають хворих, оцінюють їхній стан, встановлюють діагноз, направляють на обстеження, призначають лікування, виписують рецепти, заповнюють документацію під контролем лікаря; беруть мазки із зів та носа, направляють їх у лабораторію, разом з дільничним терапевтом обслуговують виклики лікаря; здійснюють диспансерне спостереження; ознайомлюються з роботою кабінету інфекційних захворювань (режим роботи, обладнання, документація, правила диспансерного обліку реконвалесцентів); беруть участь у проведенні протиепідемічних заходів в осередку інфекції.

2. Робота в кабінеті функціональної діагностики

Здобувачі освіти спостерігають за проведенням інструментальних обстежень пацієнта лікарем та беруть у них участь; під контролем медичної сестри реєструють електрокардіограми; самостійно закріплюють навички роботи в процедурному кабінеті, реєстратурі.

ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Реєстрація викликів додому в журналі.
2. Заповнення паспортної частини медичної картки амбулаторного хворого.
3. Виписування направлень у лабораторію.
4. Виписування направлень на обстеження.
5. Виписування рецептів, вимоги в аптеку.
6. Підготовка маніпуляційного кабінету до роботи.
7. Проведення стерилізації медичного інструментарію.
8. Виконання підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних ін'єкцій.
9. Проведення скарифікаційної діагностичної проби на індивідуальну чутливість організму до антибіотика.
10. Проведення фракційного і дуоденального зондувань.
11. Вимірювання температури тіла та її графічний запис.
12. Проведення суб'єктивного та об'єктивного обстеження пацієнта.
13. Визначення стану пацієнта, встановлення діагнозу.
14. Визначення частоти, глибини, ритму дихання, оцінка отриманих даних.
15. Дослідження артеріального пульсу, його характеристика, реєстрація.
16. Вимірювання артеріального тиску, його оцінка, реєстрація.
17. Реєстрація електрокардіограм.
18. Проведення патронажу пацієнтів, догляд за тяжкохворими.

19. Ведення документації кабінету інфекційних захворювань.
20. Проведення протиепідемічних заходів в осередку інфекцій.
21. Проведення профілактичних щеплень.

РОБОТА В СТАЦІОНАРІ (9 днів)

На весь період практики у відділенні за кожним здобувачем освіти закріплюється палата з пацієнтами (3–4 чол.). Здобувачі освіти щоденно спостерігають за станом і динамікою симптомів у пацієнтів, проводять обстеження (перкусію, аускультацию, пальпацію, вимірювання АТ, підрахунок частоти серцевих скорочень, дихання), ведуть історію хвороби одного пацієнта.

1. Робота в маніпуляційному кабінеті

Здобувачі освіти виконують роботу маніпуляційної медсестри, проводять парентеральне введення ліків; готують інструментарій для плевральної пункції, асистують під час її проведення; проводять передстерилізаційне очищення виробів медичного призначення, надають невідкладну допомогу у разі коматозних станів, непритомності, нападу стенокардії, ниркової та печінкової коліки, нападу бронхіальної астми, інших невідкладних станів.

2. Робота на медсестринському посту

Здобувачі освіти заповнюють журнал реєстрації пацієнтів, що поступають, температурні листки, пишуть направлення на лабораторні дослідження, організують інструментальні та рентгенологічні обстеження пацієнтів, консультації спеціалістів; готують пацієнтів до обстеження, беруть участь у лікарських обходах, виконують призначення лікаря; транспортують пацієнтів на різні обстеження, здійснюють догляд за ними, проводять бесіди з пацієнтами.

3. Робота разом із старшою медсестрою

Здобувачі освіти виписують вимоги в аптеку, одержують ліки в аптеці і розкладають їх за місцем зберігання; виписують порційні вимоги на кухню, складають зведення добового руху пацієнтів, беруть участь в оформленні документації, ознайомлюються з інструктивними листами, чинними наказами МОЗ України про санітарно-епідемічний режим відділень.

4. Робота в процедурному кабінеті і кабінеті функціональної діагностики

Здобувачі освіти проводять реєстрацію електрокардіограм, беруть участь у проведенні ендоскопічних та ультразвукових досліджень, проводять зондування шлунка та дуоденальне зондування, відправляють отриманий матеріал у лабораторію.

ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Проведення суб'єктивного та об'єктивного обстеження пацієнта.
2. Визначення стану пацієнта, встановлення діагнозу.
3. Вимірювання температури тіла, оцінка отриманих даних, реєстрація.
4. Визначення частоти, глибини, ритму дихання, оцінка отриманих результатів.
5. Дослідження артеріального пульсу, оцінка отриманих результатів.
6. Вимірювання артеріального тиску, його оцінка та реєстрація.
7. Встановлення медичних банок, гірчичників, компресів.
8. Проведення дуоденального зондування.
9. Встановлення очисної клізми.
10. Підготовка маніпуляційного кабінету до роботи.
11. Проведення стерилізації медичного інструментарію.
12. Проведення скарифікаційної діагностичної проби на індивідуальну чутливість до антибіотика.
13. Проведення підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних ін'єкцій.
14. Заповнення системи інфузійним розчином і проведення внутрішньовенних вливань.
15. Надання невідкладної медичної допомоги при загрозливих станах.
16. Констатація смерті, правила поводження з трупом.

17. Виписування рецептів, вимог в аптеку.
18. Подання грілки, міхура з льодом.
19. Збирання сечі для дослідження (загального, проба за Зимницьким, Нечипоренком).
20. Збирання калу на різні дослідження (аналіз калу на яйця глистів, приховану кров).
21. Узяття крові для біохімічних досліджень.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Загальний аналіз крові, основні показники. Діагностичне значення в клініці внутрішніх хвороб.
2. Дослідження сечі (загальний аналіз, за методами Зимницького, Нечипоренка), основні показники, діагностичне значення. Дослідження мокротиння, калу, шлункового та дуоденального вмісту.
3. Електрокардіографія як метод діагностики захворювань серцево-судинної системи. Методика реєстрації електрокардіограми.
4. Інструментальні методи обстеження пацієнтів. Діагностичне значення рентгенологічного, ендоскопічного, ультразвукового методів обстежень.
5. Бронхіт (гострий і хронічний). Етіологія, патогенез, клінічні симптоми, перебіг, лікування, догляд за пацієнтами, профілактика.
6. Пневмонія, сучасна класифікація: етіологія, патогенез, клінічні симптоми, перебіг, ускладнення, особливості догляду за пацієнтами.
7. Бронхіальна астма. Етіологія, патогенез, класифікація. Клінічна картина нападу бронхіальної астми, лікування, догляд за пацієнтами.
8. Діагностика бронхіальної астми. Профілактика захворювання.
9. Туберкульоз легень. Етіологія, патогенез, класифікація, методи діагностики туберкульозу, характеристика клінічних форм туберкульозу легень, лікування, специфічна профілактика.
10. Сухий плеврит. Етіологія, основні клінічні симптоми, лікування, догляд за пацієнтами, профілактика.
11. Ексудативний плеврит. Етіологія, клінічні симптоми, діагностика. Лікування, догляд за пацієнтами, профілактика.
12. Бронхоектатична хвороба. Етіологія, патогенез, клінічні симптоми, ускладнення. Діагностика, лікування, догляд за пацієнтами, профілактика.
13. Рак легень. Чинники, які сприяють розвитку раку легень, клінічна картина залежно від локалізації пухлин. Методи діагностики та лікування хвороби, особливості догляду за пацієнтами.
14. Ревматична хвороба. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічні симптоми, прогноз, діагностика, лікування, профілактика захворювання та його загострень.
15. Гіпертензивна хвороба та симптоматична артеріальна гіпертензія. Етіологія і патогенез, класифікація, основні клінічні симптоми, діагностика захворювання, принципи лікування.
16. Гіпертензивний криз, класифікація, клінічні симптоми, невідкладна медична допомога.
17. ІХС. Стенокардія, клінічна класифікація, характеристика нападу стенокардії, надання невідкладної допомоги при нападі стенокардії.
18. Інфаркт міокарда. Варіанти перебігу. Ускладнення інфаркту міокарда.
19. Інфаркт міокарда. Клінічні форми. Невідкладна медична допомога, транспортування пацієнта.
20. Гостра лівошлуночкова недостатність. Причини, клінічні симптоми, принципи невідкладної медичної допомоги.
21. Гостра судинна недостатність (непритомність, колапс, шок). Причини, клінічні ознаки, надання невідкладної допомоги.
22. Аритмії.
23. Хронічна серцева недостатність. Клінічна класифікація, основні клінічні симптоми

- залежно від стадії, лікування, догляд за пацієнтами.
24. Гострий гастрит. Етіологія, патогенез, клінічні симптоми, лікування, догляд за пацієнтами.
 25. Хронічний гастрит. Етіологія, класифікація, клінічні симптоми. Діагностика, лікування, диспансеризація.
 26. Виразкова хвороба шлунка й дванадцятипалої кишки. Етіологія, патогенез, клінічні симптоми. Методи діагностики. Лікування, диспансеризація.
 27. Виразкова хвороба. Ускладнення: клінічні ознаки шлункової кровотечі, перфорації шлунка, надання невідкладної медичної допомоги.
 28. Рак шлунка. Передракові захворювання. Клінічні ознаки. Методи діагностики та лікування. Особливості догляду за пацієнтами.
 29. Хронічний гепатит. Етіологія, патогенез, клінічна класифікація, основні клінічні ознаки, діагностика, лікування.
 30. Цироз печінки. Етіологія, основні клінічні ознаки, діагностика, лікування, профілактика.
 31. Хронічний холецистит. Клінічна картина, діагностика, лікування, догляд за пацієнтами, профілактика.
 32. Жовчнокам'яна хвороба. Етіологія, патогенез, клінічні симптоми печінкової коліки. Діагностика, невідкладна допомога.
 33. Хронічний панкреатит. Етіологія, патогенез, клінічні симптоми. Лабораторна діагностика, лікування, профілактика.
 34. Гострий гломерулонефрит. Етіологія, патогенез, клінічна класифікація. Лікування, догляд за пацієнтами, прогноз, диспансеризація.
 35. Хронічний гломерулонефрит. Етіологія, патогенез, клінічна класифікація. Клінічні ознаки, діагностика, лікування, догляд за пацієнтами, профілактика.
 36. Гострий та хронічний пієлонефрит. Етіологія, патогенез, основні клінічні симптоми, діагностика, лікування, профілактика.
 37. Хронічна ниркова недостатність. Етіологія, патогенез. Основні клінічні ознаки, діагностика, лікування, профілактика.
 38. Нирковокам'яна хвороба. Етіологія, патогенез. Основні клінічні ознаки ниркової кольки, надання невідкладної допомоги.
 39. Дифузний токсичний зоб. Етіологія, клінічні симптоми, діагностика, лікування, догляд за пацієнтами.
 40. Гіпотиреоз. Етіологія, клінічні симптоми. Лікування, догляд за пацієнтами, профілактика.
 41. Цукровий діабет. Етіологія, патогенез, основні клінічні ознаки захворювання, діагностика, лікування, профілактика захворювання та його ускладнень.
 42. Основні причини розвитку гіпо- й гіперглікемічної коми. Клінічні ознаки. Невідкладна медична допомога.
 43. Залізодефіцитна анемія. Етіологія, клінічні ознаки, діагностика, лікування.
 44. В₁₂-дефіцитна анемія. Етіологія, клінічні ознаки, діагностика, лікування.
 45. Гострий лейкоз. Причини, клінічні ознаки, перебіг, прогноз, ускладнення. Лікування, догляд за пацієнтами.
 46. Ревматоїдний артрит. Етіологія, клінічний перебіг, діагностика. Лікування, догляд за пацієнтами.
 47. Гострі алергійні захворювання. Причини. Клінічні ознаки кропив'янки і набряку Квінке. Невідкладна медична допомога.
 48. Анафілактичний шок. Причини, клінічні ознаки, невідкладна допомога, догляд за пацієнтами.
 49. Сироваткова хвороба. Причини, клінічні ознаки, перебіг, прогноз, лікування, профілактика.
 50. Основні види невідкладної допомоги в разі гострих інтоксикацій.
 51. Охорона праці при роботі з електроприладами.

52. Профілактика професійних захворювань.

ЛІТЕРАТУРА**Основна:**

1. Терапія / М.І. Швед., Н.В.Пасєчко./ підручник.- 2-е видання – "Укрмедкнига" 2021. – 648с.
2. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник / О.С. Стасишин, В.В. Стасюк, І.М. Бандура, І.В. Вібла та ін. – 5-е видання. К.: ВСВ Медицина, 2019, – 496с
3. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка / Н.М. Касевич, В.І. Литвиненко. 7-е видання К.: ВСВ Медицина, 2018, – 424с.
4. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навчальний посібник / Л.М. Ковальчук, О.В. Кононов, Л.С. Савка, Л.І. Разінкова та ін. — 2-е видання К.: ВСВ Медицина, 2018.- 480с.

Додаткова

1. Внутрішня медицина // Сабадишин Р.О. Підручник. Сабадишин Р.О., Смоляк В.Р., Гашинська О.С./ підручник. Вінниця.Нова книга 552с.
2. Основи медсестринства: підручник / В.М. Лісовий, Л.П. Ольховська, В.А. Капустник. – 3-є вид., переробл. і доповн. К.: ВСВ Медицина, 2018. – 912 с.

Інформаційні ресурси

1. Аксемедін – Accelerator of Medical Information (Акселератор Медичної Інформації), освітня онлайн-платформа. URL: <https://accemedin.com/>
2. Всесвітня організація охорони здоров'я в Україні. URL: <https://www.who.int/countries/ukr/>
3. Міністерство охорони здоров'я України. Медичним працівникам. URL: <https://moz.gov.ua/medichnim-pracivnikam>
4. Офіційний сайт Всеукраїнської спілки парамедиків. URL: <https://www.pmgroupp.org.ua/>
5. Офіційний сайт міжнародної Асоціації Екстреної медичної техніки і парамедиків. URL: <http://www.iaep.org/>

ВІДДІЛЕННЯ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ***Здобувачі освіти повинні знати:***

- посадові обов'язки фельдшера, чинні накази та інструкції, які регламентують роботу відділень хірургічного профілю;
- класифікацію, етіологію, патогенез, симптоматику хірургічних захворювань і ушкоджень, принципи надання долікарської допомоги, лікування і догляду за хворими;
- правила накладання та застосування пов'язок;
- правила проведення гемо трансфузій;
- основні групи хірургічного інструментарію та їх застосування;
- основи медичної етики і деонтології.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження хворого та постраждалого, визначати тяжкість стану, надавати допомогу, призначати лікування, заповнювати відповідну медичну документацію;
- володіти маніпуляційною технікою та самостійно виконувати практичні навички за програмою.
- надавати першу допомогу при невідкладних станах.

РОБОТА В ПОЛІКЛІНІЦІ (1 день)***1. Робота в хірургічному кабінеті***

Здобувачі освіти під контролем лікаря приймають хворих, збирають анамнез, обстежують хворого, оцінюють його стан, встановлюють діагноз, заповнюють амбулаторну карту, проводять профілактику правцю, виписують рецепти, готують інструментарій для

амбулаторних операцій, знімають шви, виконують призначення лікаря, готують хворих і документацію до госпіталізації.

2. Робота в травматологічному кабінеті

Здобувачі освіти допомагають лікарю під час обстеження хворих, беруть участь у підготовці до рентгенологічного обстеження, транспортують хворих в Ро-кабінет, у відділення. Виготовляють, накладають, знімають гіпсові пов'язки, беруть участь у складанні наборів інструментів, виготовляють перев'язний матеріал, асистують під час амбулаторних операцій, оформляють відповідну документацію.

3. Робота в онкологічному кабінеті

Здобувачі освіти допомагають лікарю під час обстеження хворих, виконують призначення лікаря, готують інструментарій та перев'язний матеріал до стерилізації, проводять спостереження за диспансерною групою хворих, беруть участь в обслуговуванні хворих удома (перев'язки, обробка пролежнів, катетеризація сечового міхура).

ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ПРИ РОБОТІ В ПОЛІКЛІНІЦІ

1. Суб'єктивне та об'єктивне обстеження хворого.
2. Заповнення амбулаторних карт.
3. Оцінювання результатів спеціальних обстежень.
4. Виготовлення перев'язного матеріалу (марлеві кульки, серветки, турунди).
5. Оброблення рук сучасними способами. Проведення прискореної обробки рук.
6. Оброблення операційного поля.
7. Перев'язування ран.
8. Накладання та зняття швів.
9. Підготовка медичних інструментів до первинної хірургічної обробки ран.
10. Передстерилізаційне оброблення хірургічних інструментів, контроль якості.
11. Асистування під час амбулаторних операцій.
12. Проведення профілактики правцю.
13. Накладання пов'язок.
14. Підготовка документації і хворого до госпіталізації в хірургічне відділення.
15. Надання невідкладної медичної допомоги при невідкладних станах.
16. Невідкладна медична допомога при артеріальній та венозній кровотечах.
17. Пальцеве притискання артерій.

РОБОТА У СТАЦІОНАРІ (9 днів)

1. Робота в палатах

За кожним здобувачем освіти закріплена палата хворих (3–4 чол.) для курації. Здобувачі освіти щоденно оглядають хворих, оцінюють загальний стан, вимірюють температуру тіла, артеріальний тиск, оцінюють локальний статус. На одного хворого ведеться історія хвороби.

2. Робота на посту медсестри

Здобувачі освіти приймають і передають чергування, транспортують хворих у відділення, готують хворих до проведення спеціальних обстежень (ендоскопічних, рентгенологічних, УЗД, лабораторних) та беруть в них участь, готують пацієнтів до планових та ургентних операцій, здійснюють догляд за післяопераційними хворими, проводять туалет шкіри та слизових оболонок, проводять катетеризацію сечового міхура, беруть участь у проведенні непрямого масажу серця та штучної вентиляції легень, виконують лікарські призначення, готують хворих до виписування і виписують їх, ведуть документацію, визначають групу крові різними способами, визначають резус-фактор, придатність крові та її компонентів для переливання, проводять проби на сумісність крові донора і реципієнта, беруть участь у переливанні крові, її компонентів та кровозамінників.

3. Робота в перев'язувальній

Здобувачі освіти проводять стерилізацію інструментів в сухожаровій шафі, обробляють руки, накривають перев'язувальний стіл, накладають пов'язки всіх видів, прибирають і готують перев'язувальну до роботи.

4. Робота в операційній

Здобувачі освіти допомагають готувати операційну залу до операції, накривати стерильні столи. Проводять стерилізацію інструментарію, прибирають в операційній, обробляють руки, складають набори інструментів для лапаротомії, ампутації кінцівки, трепанації черепа, трахеостомії, операції на кістках. Складають набори інструментів для пункції підключичної вени та для венесекції, проводять штучне дихання і непрямий масаж серця. Допомагають анестезисту під час роботи в операційній.

ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ПРИ РОБОТІ В СТАЦІОНАРІ

1. Транспортування і перекладання хворих з переломами кісток таза, стегнової кістки, ребра, хребта.
2. Виготовлення перев'язного матеріалу (марлевих кульок, серветок, турунд).
3. Передстерилізаційна обробка хірургічного інструментарію.
4. Контроль якості передстерилізаційної обробки.
5. Передстерилізаційна обробка і стерилізація тазів для обробки рук.
6. Стерилізація і зберігання щіток.
7. Обробка рук сучасними та класичними методами.
8. Допомога операційній сестрі і хірургу при надяганні стерильного одягу.
9. Підготовка стерильного стола в перев'язувальній та операційній до роботи.
10. Проведення місцевої анестезії.
11. Підготовка і обробка операційного поля.
12. Складання наборів медичних інструментів для: венесекції, первинної хірургічної обробки ран, лапароцентезу, апендектомії, лапаротомії, трепанації черепа, трахеостомії, ампутації кінцівки, скелетного витягнення.
13. Підготовка ліжка для післяопераційного хворого.
14. Визначення групи крові та резус-фактора.
15. Проведення проб на сумісність крові донора та реципієнта.
16. Підготовка та обробка операційного поля.
17. Допомога при проведенні премедикації.
18. Допомога при підготовці анестезіологічного столика до анестезії.
19. Участь у накладанні швів.
20. Зняття швів.
21. Накладання м'яких пов'язок: клейових, клейово-пластирних, бинтових, косинкових; твердих пов'язок: шин Крамера, Дітерікса; виготовлення гіпсових бинтів, накладання і зняття гіпсових пов'язок, підготовка шини Беллера до застосування.
22. Проведення непрямого масажу серця.
23. Проведення штучної вентиляції легень (рот-у-рот, рот-у-ніс).
24. Виведення нижньої щелепи при западанні язика.
25. Оформлення карти стаціонарного хворого.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Оброблення рук методом С-4.
2. Оброблення рук за методом Спасокукоцького–Кочергіна.
3. Оброблення рук стериліумом та іншими сучасними препаратами.
4. Надягання стерильного халата та рукавичок.
5. Надягання стерильного халата та рукавичок на хірурга.
6. Зупинення артеріальної кровотечі з верхньої третини плеча.
7. Зупинення артеріальної кровотечі з нижньої третини плеча.

8. Здійснення пальцевого притискання плечової артерії.
9. Накладання джгута-закрутки.
10. Проведення місцевої анестезії за О.В. Вишневським.
11. Проведення провідникової анестезії за Лукашевичем – Оберстом.
12. Накладення пов'язок “лицарська рукавичка”.
13. Накладення пов'язок “рукавичка”.
14. Накладення пов'язок Дезо.
15. Накладення колосоподібної пов'язки на плечовий суглоб.
16. Накладення пов'язки “чепець”.
17. Накладення пов'язки “шапка Гіппократа”.
18. Накладення пов'язки “вуздечка”.
19. Накладення пов'язки на очі.
20. Накладення косинкової пов'язки в разі ушкоджень різної локалізації.
21. Визначення групи крові за допомогою стандартних сироваток.
22. Визначення групи крові за допомогою цоліклональних реагентів.
23. Визначення резус-належності експрес-методом.
24. Проведення проби на індивідуальну сумісність.
25. Проведення проби на резус-сумісність.
26. Визначення придатності крові та її компонентів до переливання.
27. Підготування набору інструментів для венесекції.
28. Підготування набору інструментів для первинної хірургічної обробки рани.
29. Підготування набору інструментів для трепанації черепа.
30. Підготування набору інструментів для операції на кінцівках.
31. Підготування набору інструментів для скелетного витягання.
32. Підготування набору інструментів для розтину гнояка.
33. Підготування набору інструментів для ампутації кінцівок.
34. Підготування набору інструментів для трахеостомії.
35. Накладання вузлових швів.
36. Зняття вузлових швів.
37. Перев'язування асептичної рани.
38. Перев'язування рани з анаеробною інфекцією.
39. Перев'язування рани в стадії гідратації.
40. Перев'язування рани в стадії дегідратації.
41. Надання медичної допомоги в разі відкритого пневмотораксу.
42. Надання медичної допомоги в разі перелому ключиці без зміщення відламків.
43. Надання медичної допомоги в разі перелому діафіза правого плеча.
44. Надання медичної допомоги у випадку перелому кісток передпліччя в середній третині.
45. Накладення гіпсової пов'язки в разі перелому кісток передпліччя в типовому місці.
46. Надання медичної допомоги в разі перелому стегна.
47. Надання медичної допомоги в разі перелому кісток гомілки.
48. Надання медичної допомоги в разі розтягнення зв'язок суглобів.
49. Надання медичної допомоги в разі опіку кисті.
50. Надання медичної допомоги в разі перелому кісток таза.
51. Здійснення суб'єктивного та об'єктивного обстеження хворого.
52. Проведення профілактики правцю у щепленого та нещепленого пацієнта.
53. Виготовлення перев'язувального матеріалу (марлева кулька, серветка, турунда).
54. Здійснення передстерилізаційного оброблення хірургічного інструментарію.
55. Проведення премедикації хворому.
56. Проведення реанімаційних заходів на муляжі.
57. “Гострий живіт”. Етіологія. Основні клінічні ознаки, допомога.
58. Гостра крововтрата. Критерії оцінки, клінічні ознаки, допомога.
59. Відмороження. Клінічна картина, допомога.

60. Опіки. Визначення площі опікової поверхні, надання невідкладної допомоги.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Загальна хірургія / [За ред. Герасимчук П.О.]. – 2020. – Тернопіль: Укрмедкнига. – 696 с.
2. Загальна хірургія: підруч. для студентів 3 курсів вищ. навч. закл. мед. профілю III-IV рівнів акредитації / за ред.: Я. С. Березницького [та ін.]. – 2-ге вид. – Вінниця: Нова кн., 2020. – 342 с.
3. Обстеження хірургічного хворого: навч. посіб. / [П.О. Герасимчук, С.Й. Запорожан, І.М. Дейкало, Д.Б. Фіра та ін.]; за ред. проф. П. О. Герасимчука. – Тернопіль: ТНМУ, 2023. – 580с.
4. Організація роботи операційної медсестри: навчальний посібник / [Р. О. Сабадишин, О. В. Маркович, Б. З. Чижишин та ін.]. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 248 с.
5. Хірургія: підручник / [Я. С. Березницький О. В. Білов, Л. С. Білянський та ін.]; за ред. Я. С. Березницького. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 528 с.
6. Хірургія: у 2-х томах. Т. 1.: підручник / [С. О. Бойко, О. О. Болдіжар, П. О. Болдіжар та ін.]; за ред.: П. Г. Кондратенка, В. І. Русина. – Вінниця: Нова Книга, 2019. – 704 с.
7. Хірургія: у 2-х томах. Т. 2: підручник / [С. О. Бойко, О. О. Болдіжар, П. О. Болдіжар та ін.]; за ред.: П. Г. Кондратенка, В. І. Русина. – Вінниця: Нова Книга, 2019. – 704 с.
8. Усенко О.Ю. Хірургія : підручник І О.Ю. Усенко. Г.В. Білоус, Г.Й. Путінцева. – 5-е вид. – К.: ВСВ «Медицина». 2021. – 416 с.

Додаткова:

1. Елсон, Рой Л. Догоспітальна допомога при травмах. International Trauma Life Support: пер. з англ. 9-го вид. / Рой Я. Елсон, Кайі Е Ган, Джон Е. Кемпбелл; наук. ред. пер.: А.О. Волосовець. – К.: ВСВ «Медицина», 2023. – 440 с., xxiv
2. Ендоскопічна і роботизована хірургія: навчальний посібник / В.М. Запорожан, В.В. Грубнік, Яп Боньєр та ін. – 2-е видання. – 558 с.
3. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. – 5-е видання. – 560 с.
4. Невідкладна хірургія: підручник для студентів / за ред. В. В. Бойка, В. М. Лісового; Міністерство охорони здоров'я України, Харківський національний медичний університет. – Харків: НТМТ, 2019. – 514 с.
5. Патерсон, Г'ю М. Основні теми загальної та невідкладної хірургії: посібник зі спеціалізованої хірургічної практики: пер. 7-го вид. / ред.: Г'ю М. Патерсон, Кріс Діне; ред. серії: О. Джеймс Гарден, Саймон Патерсон-Браун; наук. ред. укр. вид. Сергій Хіміч. – К.: ВСВ «Медицина», 2024. – 320 с.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України. Трансформація системи. [Електронний ресурс]: <https://moz.gov.ua/plan-reform>
2. Міністерство охорони здоров'я України. Медичним працівникам. [Електронний ресурс]: <https://moz.gov.ua/medichnim-pracivnikam>
3. Всесвітня організація охорони здоров'я в Україні. [Електронний ресурс]: <https://www.who.int/countries/ukr/>
4. Офіційний сайт Всеукраїнської спілки парамедиків <https://www.pmggroup.org.ua/>
5. Офіційний сайт міжнародної Асоціації Екстреної медичної техніки і парамедиків <http://www.iaep.org/>

ВІДДІЛЕННЯ ПЕДІАТРИЧНОГО ПРОФІЛЮ

Здобувачі освіти повинні знати:

- посадові обов'язки фельдшера, накази та інструкції, які регламентують роботу дитячої поліклініки;
- фізичний і психомоторний розвиток дітей. Визначення маси тіла і зросту;

- класифікацію, етіологію, патогенез, симптоматику захворювань, методику обстеження, принципи лікування і догляду;
- правила вигодовування дітей першого року життя і старшого віку;
- принципи профілактики захворювань. Календар профілактичних щеплень.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- під контролем лікаря здійснювати прийом здорових і хворих дітей;
- за даними обстеження оцінювати стан дитини, її психомоторний розвиток;
- оцінювати фізичний розвиток дітей;
- давати рекомендації щодо вигодовування, догляду і профілактики захворювань.

РОБОТА В ДИТЯЧІЙ ПОЛІКЛІНІЦІ (1 день)

Здобувачі освіти під контролем педіатра ЗПСМ здійснюють прийом дітей, самостійно проводять огляд дітей, антропометрію, збирають анамнез, обстежують, оцінюють стан дитини, фізичний та психомоторний розвиток; дають рекомендації щодо вигодовування, профілактики рахіту, гіпотрофії, діатезу, анемії та інфекційних захворювань; проводять допологовий патронаж, первинний патронаж новонароджених, патронаж дітей першого року життя, дають відповідні рекомендації.

У кабінеті профілактичних щеплень здобувачі освіти проводять пробу Манту, профілактичні щеплення, оформлюють відповідну документацію, складають плани профілактичних щеплень і звіти, запрошують дітей на щеплення.

ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Проведення прийому здорових і хворих дітей.
2. Проведення оцінки стану, встановлення діагнозу.
3. Збирання анамнезу.
4. Проведення загального огляду.
5. Проведення антропометрії.
6. Проведення оцінки фізичного та психомоторного розвитку дитини.
7. Проведення визначення добової та разової кількості їжі дітям першого року життя.
8. Проведення підрахунку частоти дихання та пульсу, визначення їх характеру.
9. Проведення вимірювання артеріального тиску та його реєстрація.
10. Призначення і розрахунок доз ергокальциферолу з метою профілактики та лікування рахіту.
11. Проведення патронажу допологового, новонароджених і дітей грудного віку, хворих дітей.
12. Вдягання новонароджених.
13. Проведення туалету пупкової ранки.
14. Проведення ранкового туалету дитини грудного віку.
15. Проведення профілактичних щеплень, складання плану та звітів.
16. Проведення проби Манту, реєстрація та оцінка.
17. Узяття мазків з носа та зіва на мікрофлору.
18. Узяття калу для копрологічного та бактеріологічного досліджень, на яйця гельмінтів.
19. Узяття зіскрібка на ентеробіоз.
20. Збирання сечі для загального аналізу, за Нечипоренком.
21. Вимірювання температури тіла.
22. Проведення контрольного зважування.
23. Збирання крові на біохімічне дослідження.
24. Розведення антибіотиків і розрахунок дози.
25. Проведення ін'єкцій: підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних.
26. Виписування направлень, довідок, рецептів (на молочну кухню, пільгових).
27. Підготовка статистичних звітів роботи на дільниці.
28. Заповнення документації патронажної медичної сестри (ф. № 112-о, 63-о, 30-о, 26-о).

РОБОТА В СТАЦІОНАРІ (4 дні)

Робочі місця здобувачів освіти: пост медичної сестри соматичних і спеціалізованих відділень, маніпуляційна, процедурний кабінет та кабінет функціональної діагностики.

Самостійна робота здобувачів освіти на кожному робочому місці здійснюється під контролем досвідчених медсестер.

Здобувачі освіти проводять огляд дітей, оцінюють їх фізичний і нервово-психічний розвиток, визначають тяжкість захворювання та обсяг заходів з догляду за хворими; беруть участь у наданні долікарської допомоги при невідкладних станах; здійснюють догляд за дітьми різних вікових груп; засвоюють специфіку роботи на різних ділянках (пост медсестри, маніпуляційна, процедурний кабінет); готують хворих до різних обстежень і допомагають лікарю при їх проведенні; виконують призначення лікаря; проводять санітарно-освітню роботу серед батьків та дітей.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Проведення прийому здорових і хворих дітей.
2. Проведення оцінки стану, встановлення діагнозу.
3. Збирання анамнезу.
4. Проведення загального огляду.
5. Проведення антропометрії.
6. Проведення оцінки фізичного та психомоторного розвитку дитини.
7. Визначення добової та разової кількості їжі дітям першого року життя.
8. Проведення підрахунку частоти дихання та пульсу, визначення їх характеру.
9. Проведення вимірювання артеріального тиску та його реєстрація.
10. Призначення і розрахунок доз ергокальциферолу з метою профілактики та лікування рахіту.
11. Одягання новонароджених.
12. Проведення туалету пупкової ранки.
13. Проведення ранкового туалету дитини грудного віку.
14. Узяття мазків з носа та зіва на мікрофлору.
15. Узяття калу для копрологічного та бактеріологічного досліджень, на яйця гельмінтів.
16. Узяття зіскрібка на ентеробіоз.
17. Відсмоктування слизу з верхніх дихальних шляхів.
18. Проведення ШВЛ і закритого масажу серця.
19. Вимірювання температури тіла.
20. Проведення контрольного зважування.
21. Застосування міхура з льодом і грілки.
22. Проведення догляду за кувезом.
23. Проведення інгаляцій киснем та лікарськими препаратами.
24. Проведення промивання шлунка.
25. Поставлення лікувальної та очисної клізм.
26. Узяття крові на біохімічне дослідження.
27. Розведення антибіотиків і розрахунок дози.
28. Проведення ін'єкцій: підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних.
29. Проведення гігієнічної та лікувальної ванн.
30. Підготовка сумішей для годування та годування дітей з ложки, через зонд.
31. Закапування крапель у ніс, вуха, очі.
32. Накладання зігрівального компресу на вухо, грудну клітку.
33. Накладання гірчичників, проведення гірчичних обгортань.
34. Уведення газовідвідної трубки.
35. Збирання сечі для загального аналізу, за Нечипоренком, Зимницьким, на вміст цукру.
36. Розкладання та видача лікарських засобів.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Анатомо-фізіологічні особливості новонародженого. Характеристика та ознаки.

2. Фізіологічні стани новонароджених.
3. Характеристика та ознаки недоношеного новонародженого.
4. Функціональні особливості органів і систем недоношеного новонародженого. Вигодовування та зігрівання.
5. Фізичний розвиток дитини.
6. Анатомо-фізіологічні особливості нервової системи. Нервово-психічний розвиток дитини.
7. Характеристика грудного вигодовування. Переваги грудного вигодовування. Види й терміни введення підгодовування.
8. Характеристика змішаного вигодовування. Протипоказання й утруднення при грудному вигодовуванні.
9. Характеристика штучного вигодовування. Молочні суміші. Гіпогалактія та її профілактика.
10. Харчування дітей віком понад 1 рік. Контроль за харчуванням у дитячому дошкільному закладі.
11. Анатомо-фізіологічні особливості шкіри. Захворювання шкіри в новонародженого.
12. Хвороби пупка. Лікування. Догляд.
13. Асфіксія новонароджених. Клінічна картина. Лікування. Догляд. Профілактика.
14. Пологові травми. Внутрішньочерепна пологова травма. Клінічна картина. Лікування. Догляд. Профілактика.
15. Гіповітамінози. Рахіт. Етіологія. Клінічна картина.
16. Анатомо-фізіологічні особливості кісткової системи. Профілактика і лікування хворих на рахіт.
17. Гіпокальціємічний синдром. Клінічна картина. Лікування. Профілактика.
18. Гострі розлади травлення у дітей раннього віку. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Догляд.
19. Аномалії конституції. Ексудативно-катаральний діатез. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Догляд.
20. Анатомо-фізіологічні особливості ротової порожнини. Стomatит. Клінічна картина. Лікування. Догляд. Профілактика.
21. Аскаридоз. Клінічна картина. Лікування. Профілактика.
22. Ентеробіоз. Клінічна картина. Лікування. Профілактика.
23. Трихоцефальоз. Клінічна картина. Лікування. Профілактика.
24. Анатомо-фізіологічні особливості органів дихання. Стенозувальний ларинготрахеобронхіт. Етіологія. Клінічна картина. Невідкладна медична допомога.
25. Фолікулярна ангіна. Етіологія. Клінічна картина. Лікування. Догляд. Профілактика.
26. Гострий бронхіт. Етіологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика.
27. Анатомо-фізіологічні особливості легень. Гостра пневмонія в дітей раннього віку. Етіологія, Клінічна картина, лікування вогнищевої пневмонії. Догляд.
28. Особливості перебігу пневмонії у новонароджених і недоношених новонароджених. Етіологія. Клінічна картина. Лікування. Догляд.
29. Бронхіальна астма. Етіологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Диспансерний нагляд.
30. Анатомо-фізіологічні особливості органів кровообігу. Природжені вади серця, судин. Етіологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Догляд.
31. Ревматизм. Характеристика. Етіологія. Класифікація. Лікування. Догляд. Профілактика.
32. Геморагічний васкуліт. Етіологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика.
33. Тромбоцитопенічна пурпура. Етіологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика.
34. Гемофілія. Етіологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Догляд.
35. Анатомо-фізіологічні особливості сечових органів. Гострий пієлонефрит. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Догляд.
36. Гострий гломерулонефрит. Клінічна картина. Лікування. Догляд. Профілактика.

37. Анатомо-фізіологічні особливості ендокринних залоз (залоз внутрішньої секреції). Цукровий діабет. Етіологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Догляд.
38. Імунопрофілактика інфекційних хвороб. Календар профілактичних щеплень.
39. ГРВІ. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Догляд.
40. Туберкульоз. Характеристика. Віраж. Специфічна профілактика.
41. Рання туберкульозна інтоксикація. Клінічна картина. Лікування. Неспецифічна профілактика туберкульозу.
42. Первинний туберкульозний комплекс. Туберкульоз внутрішньогрудних лімфовузлів. Клінічна картина. Туберкулінодіагностика.
43. Дифтерія. Характеристика. Дифтерія мигдаликів. Епідеміологія. Клінічна картина. Ускладнення. Лікування. Заходи в осередку інфекції.
44. Дифтерія гортані. Епідеміологія. Клінічна картина. Лікування. Заходи в осередку інфекції.
45. Кашлюк. Характеристика. Епідеміологія. Клінічна картина. Ускладнення. Лікування. Профілактика. Догляд. Заходи в осередку інфекції.
46. Кір. Характеристика. Епідеміологія. Клінічна картина. Ускладнення. Лікування. Догляд. Профілактика. Заходи в осередку інфекції.
47. Краснуха. Характеристика. Епідеміологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика.
48. Скарлатина. Характеристика. Етіологія. Епідеміологія. Клінічна картина. Ускладнення. Лікування. Профілактика. Заходи в осередку інфекції.
49. Вітряна віспа. Характеристика. Епідеміологія. Клінічна картина. Ускладнення. Лікування. Профілактика. Заходи в осередку інфекції.
50. Епідемічний паротит. Характеристика. Епідеміологія.
51. Менінгококова інфекція. Характеристика. Епідеміологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Заходи в осередку інфекції.
52. Кишкові інфекції у дітей. Епідеміологія. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Заходи в осередку інфекції.
53. СНІД. Етіологія. Клінічна картина. Епідеміологія. Лікування. Профілактика.
54. Гостра дихальна недостатність. Невідкладна медична допомога на догоспітальному етапі.
55. Гіпертермічний синдром. Невідкладна медична допомога на догоспітальному етапі.
56. Судомний синдром. Невідкладна медична допомога на догоспітальному етапі.
57. Колапс. Невідкладна медична допомога на догоспітальному етапі.
58. Анафілактичний шок. Невідкладна медична допомога на догоспітальному етапі.
59. Гіперглікемічна кома. Невідкладна медична допомога на догоспітальному етапі.
60. Гіпоглікемічна кома. Невідкладна медична допомога на догоспітальному етапі.
61. Носова кровотеча. Невідкладна медична допомога на догоспітальному етапі.
62. Проведення антропометрії.
63. Проведення визначення добової та разової кількості їжі дітям першого року життя.
64. Проведення підрахунку частоти дихання та пульсу, визначення їх характеру.
65. Проведення вимірювання артеріального тиску та його реєстрація.
66. Призначення і розрахунок доз ергокальциферолу з метою профілактики та лікування рахіту.
67. Одягання новонароджених.
68. Проведення туалету пупкової ранки.
69. Проведення ранкового туалету дитини грудного віку.
70. Проведення профілактичних щеплень.
71. Проведення проби Манту, реєстрація та оцінка.
72. Узяття мазків з носа та зіва на мікрофлору.
73. Узяття калу для копрологічного та бактеріологічного досліджень, на яйця гельмінтів.
74. Узяття зіскрібка на ентеробіоз.
75. Збирання сечі для загального аналізу, за Нечипоренком.

76. Вимірювання температури тіла.
77. Проведення контрольного зважування.
78. Узяття крові на біохімічне дослідження.
79. Розведення антибіотиків і розрахунок дози.
80. Проведення ін'єкцій: підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних.
81. Проведення відсмоктування слизу з верхніх дихальних шляхів.
82. Проведення ШВЛ і закритого масажу серця.
83. Застосування міхура з льодом і грілки.
84. Проведення догляду за кувезом.
85. Проведення інгаляцій киснем та лікарськими препаратами.
86. Проведення промивання шлунка.
87. Поставлення лікувальної та очисної клізми.
88. Закапування крапель у ніс, вуха, очі.
89. Накладання зігрівального компресу на вухо, грудну клітку.
90. Накладання гірчичників, проведення гірчичних обгортань.
91. Уведення газовідвідної трубки.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Ткаченко С.К., Поцюрко Р.І Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунпрофілактики : підручник для студентів медичних закладів фахової передвищої та вищої освіти / Ткаченко С.К., Поцюрко Р.І– 8-е видання. Стереотипне. К.: ВСВ Медицина, 2021. – 572 с.

Додаткова

1. Касевич Н.М. Основи медсестринства в модулях: навчальний посібник (ВНЗ I-III р.а.) Н.М. Касевич. – 3-є вид., випр. К.: ВСВ Медицина, 2018. – 480 с.
2. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навчальний посібник / Савка Л.І., Разінкова та ін. – 4-е вид. К.: ВСВ Медицина, 2018. – 600 с.
3. Лісовий В.М. Основи медсестринства: підручник / В.М. Лісовий, Л.П. Ольховська, В.А. Капустник. – 3-є вид., переробл. і доповн. К.: ВСВ Медицина, 2018. – 912 с.

ВІДДІЛЕННЯ АКУШЕРСЬКО-ГІНЕКОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ (5 днів)

Здобувачі освіти повинні знати:

- організацію акушерсько-гінекологічної допомоги населенню, чинні накази та інструкції, які регламентують роботу відділень акушерсько-гінекологічного профілю;
- перебіг фізіологічної та патологічної вагітності, методи профілактики ускладнень вагітності, методiku обстеження і догляду за вагітними, критерії показань до госпіталізації і транспортування вагітних;
- класифікацію, етіологію, патогенез, симптоматику захворювань. Принципи лікування;
- організацію проведення профілактичних оглядів вагітних;
- групи ризику гінекологічних хворих з онкологічною патологією;
- методи обстеження хворих гінекологічного профілю;
- принципи профілактики захворювань.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження вагітної і хворої жінки, оцінювати їх стан;
- володіти маніпуляційною технікою та виконувати обов'язкові практичні навички;
- надавати невідкладну медичну до лікарську допомогу

РОБОТА В ГІНЕКОЛОГІЧНОМУ ВІДДІЛЕННІ (4 дні)

Робочі місця здобувачів освіти: медсестринський пост гінекологічного відділення, маніпуляційний та процедурний кабінети гінекологічного відділення.

Здобувачі освіти вивчають режим роботи відділення, посадові обов'язки на кожному робочому місці.

Готують маніпуляційний, процедурний кабінети, та малу операційну до роботи.

Здобувачі освіти оглядають з лікарем хворих гінекологічного профілю, беруть участь у проведенні:

- обстеження (здійснюють підготовку хворої жінки до взяття піхвових мазків);
- місцевих методів лікування хворих гінекологічного профілю (виконують спринцювання, піхвові ванночки, тампони з мазями);
- асистують при проведенні гінекологічних маніпуляцій та малих операцій.

ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Збирання загального та гінекологічного анамнезу.
2. Узяття мазків на бактеріоскопічне та цитологічне дослідження.
3. Проведення огляду та пальпації грудних залоз.
4. Проведення піхвових ванночок, спринцювань, введення тампонів із мазями, введення в піхву порошкоподібних лікарських засобів.
5. Підготовка медичних інструментів для взяття матеріалу на біопсію та оформлення направлення на гістологічне дослідження.
6. Скласти набір медичних інструментів для діагностичного вишкрібання та зондування порожнини матки.
7. Скласти набір медичних інструментів для пункції черевної порожнини через заднє склепіння піхви.

РОБОТА В ЖІНОЧІЙ КОНСУЛЬТАЦІЇ (1 день)

Робочі місця здобувачів освіти: на прийомі з лікарем, у маніпуляційній, процедурному кабінеті. Здобувачі освіти допомагають лікарю під час прийому, здійснюють прийом вагітних і хворих жінок, обстежують вагітних, збирають анамнез, вимірюють артеріальний тиск, визначають масу тіла, зріст, зовнішні розміри таза, висоту стояння дна матки, обвід живота, проводять пальпацію плода, оформляють “Індивідуальну карту вагітної та породіллі” і “Обмінну карту вагітної”, оформляють направлення вагітної на обстеження. Визначають терміни вагітності, допологової відпустки та пологів, виявляють фактори ризику та визначають групи ризику вагітних, оформляють направлення в стаціонар, беруть участь у проведенні занять з психопрофілактичної підготовки вагітних до пологів, проводять бесіди з вагітними.

Здобувачі освіти оглядають з лікарем хворих гінекологічного профілю, беруть участь у проведенні обстеження, визначають диспансерну групу гінекологічних хворих, оформляють медичні карти диспансерного хворого, виписують рецепти, проводять профілактичний огляд жінок, огляд шкіри та слизових оболонок, огляд грудних залоз, беруть участь у проведенні піхвового дослідження і взятті мазків для цитологічного дослідження, оформляють “Журнал онкопрофоглядів”.

ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Оформлення документації (ф. №111-о, ф. №113-о, ф. № 025-о, ф. № 025-2-о, ф. № 30-о).
2. Оформлення направлень на аналізи.
3. Вимірювання зовнішніх розмірів таза.
4. Вимірювання висоти стояння дна матки та обводу живота.
5. Проведення зовнішнього акушерського обстеження.
6. Проведення аускультативного серцебиття плода.
7. Огляд шийки матки та піхви за допомогою піхвових дзеркал.
8. Техніка бімануального дослідження.
9. Узяття мазків з піхви на бактеріоскопічне (ступінь чистоти), гормональне та цитологічне дослідження, оформлення направлень у лабораторію.
10. Узяття вмісту піхви для бактеріологічного дослідження.
11. Визначення термінів вагітності, допологової відпустки та пологів.

12. Визначення групи ризику вагітних.
13. Проведення огляду та пальпації грудних залоз.
14. Проведення бесід на теми психопрофілактичної підготовки вагітних до пологів.

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Особливості та значення анамнезу в гінекології, методика збирання анамнезу.
2. Методика і значення гінекологічного дослідження. Додаткові методи дослідження в гінекології (інструментальні).
3. Неправильні положення матки: причини, клінічні прояви, діагностика, профілактика.
4. Порухення менструального циклу (за типом дисфункційних маткових кровотеч): етіологія, клінічні прояви, діагностика, профілактика. Порухення менструального циклу (за типом аменореї): етіологія, клінічні прояви, діагностика, профілактика.
5. Запальні хвороби жіночих статевих органів специфічної та неспецифічної етіології: Клінічна картина, діагностика, лікування.
6. Пухлини. Характеристика злоякісних та доброякісних пухлин. Онкологічна служба в Україні. Доброякісні пухлини матки та яєчників: клінічна картина, діагностика, принципи лікування.
7. Злоякісні пухлини жіночих статевих органів: стадії поширення, клінічна картина, діагностика, значення біопсії, принципи комбінованого лікування.
8. Позаматкова вагітність: причини, клінічна картина, діагностика, лікування, невідкладна медична допомога.
9. Апоплексія яєчників, перекрут ніжки кісти та кістома яєчника: клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
10. Хірургічне лікування в гінекології: підготовка хворих до операції, догляд за післяопераційними хворими.
11. Будова таза. Розміри таза та їх вимірювання. Діагностика вагітності в ранні та пізні терміни.
12. Гестози вагітних: поняття, класифікація.
13. Невиношування вагітності: причини мимовільного аборту, клінічні стадії, тактика. Передчасні пологи: особливості ведення.
14. Кровотечі в другій половині вагітності.
15. Вузький таз: поняття, класифікація, діагностика, особливості ведення пологів. Клінічна оцінка таза під час пологів.
16. Тазове передлежання плода: класифікація, ускладнення в пологах, особливості ведення вагітності та пологів.
17. Багатоплідна вагітність: діагностика, ускладнення, ведення пологів.
18. Септичні післяпологові захворювання: класифікація, причини, діагностика, клінічні прояви, профілактика.
19. Розрив матки: класифікація, причини, клінічна картина загрозливого розриву матки та розриву, який стався. Тактика фельдшера.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 1. Акушерство: підручник / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. – 4-е видання. К.: ВСВ “Медицина”, 2020. – 424 с.
2. Акушерство і гінекологія: у 2 кн.: підручник. Кн. 2. Гінекологія / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін.; за ред. В.І. Грищенка, М.О. Щербини. – 3-є вид., стер. – К.: ВСВ “Медицина”, 2020. – 376 с.
3. Акушерство: підручник / [Пирогова В. І., Булаченко О. В., Вдовиченко Ю. П. та ін.; за заг. ред. Пирогової В. І.] – Вінниця: Нова Книга, 2021. – 472 с.
4. Ліхачов В. К. Акушерство. Том 1. Базовий курс / В. К. Ліхачов. - Вінниця: Нова Книга, 2021. – 392 с.

5. Ліхачов В. К. Акушерство. Том 2. Сучасна акушерська практика / В. К. Ліхачов. – Вінниця: Нова Книга, 2022. – 512 с.
6. Ліхачов В. К. Гінекологія : підручник / В. К. Ліхачов. – 2-ге вид., оновл. – Вінниця: Нова Книга, 2021. – 680 с.
7. Назарова І. Б. Фізіологічне акушерство: підручник І. Б. Назарова, В. Б. Самойленко.- 2-е вид.переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 408 с.
8. Степанківська О.В. Гінекологія : підручник / О.В. Степанківська, М.О. Щербина – 4-е вид., випр. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 432 с.

Додаткова:

1. Загальна хірургія : підручник для студ. вищих навч. закладів / за ред. проф.: Я. С. Березницького, М. П. Захараша, В. Г. Мішалова, В. О. Шідловського. – 2-ге вид. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 344 с.
2. Клінічне акушерство та гінекологія: 4-е видання / Браян А. Магован, Філіп Оуен, Ендрю Томсон.
3. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін.; за ред. І.С. Зозулі, А.О. Волосовця. – 5-е вид., переробл. і до-повн. – К.: ВСВ «Медицина», 2023. – 560 с.
4. Орлик В.В. Трансфузійна медицина: підручник / В.В. Орлик. – К.: ВСВ "Медицина", 2023. – 424 с.
5. Сміт, Роджер П. Акушерство та гінекологія за Неттером: пер. 4-го вид. / Роджер П. Сміт; наук. ред. пер. Микола Щербина. - К.: ВСВ «Медицина», 2024.

Інформаційні ресурси

1. Аксемедін – Accelerator of Medical Information (Акселератор Медичної Інформації), освітня онлайн-платформа. URL: <https://accemedin.com/>
2. Всесвітня організація охорони здоров'я в Україні. URL: <https://www.who.int/countries/ukr/>
3. Громадська організація «Асоціація акушерів-гінекологів. України». URL: <http://www.aagu.com.ua/>
4. Державний експертний центр МОЗ України. Галузеві стандарти та клінічні настанови.
5. Акушерство і гінекологія. URL: https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/akusherstvo-i-ginekologiya/
6. Міністерство охорони здоров'я України. Трансформація системи. URL: <https://moz.gov.ua/plan-reform>
7. Міністерство охорони здоров'я України. Медичним працівникам. URL: <https://moz.gov.ua/medichnim-pracivnikam>
8. Офіційний сайт Всеукраїнської спілки парамедиків. URL: <https://www.pmggroup.org.ua/>
9. Офіційний сайт міжнародної Асоціації Екстреної медичної техніки і парамедиків. URL: <http://www.iaep.org/>

РОБОТА НА СТАНЦІЇ ШВИДКОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ (5 днів)

Здобувачі освіти повинні знати:

- посадові обов'язки фельдшера швидкої допомоги, чинні накази та інструкції, які регламентують роботу СШД;
- посиндромну діагностику захворювань і ускладнень, методику обстеження, експрес — діагностику, обсяг долікарської допомоги при невідкладних станах, ушкодженнях;
- права й обов'язки фельдшера на місцях нещасних випадків згідно з чинним законодавством.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- діагностувати гострі раптові захворювання, загрозливі стани, визначати вид екстреної допомоги;
- надати повний обсяг невідкладної долікарської допомоги при термінальних станах, гострих травмах, ушкодженнях;

- транспортувати і госпіталізувати хворих, потерпілих;
- володіти маніпуляційною технікою та самостійно виконувати обов'язкові практичні навички.

Під час роботи на станції швидкої допомоги здобувачі освіти закріплюються щоденно за бригадою швидкої медичної допомоги для виїздів.

Робота проводиться під контролем завідувача СШД, чергових лікарів.

Здобувачі освіти беруть участь у комплектуванні укладки фельдшера виїзної бригади для надання невідкладної допомоги, у викликах та надають невідкладну допомогу хворим удома при гострих раптових захворюваннях, невідкладних станах та нещасних випадках, транспортують і госпіталізують хворих, констатують смерть, транспортують трупи в морг, заповнюють облікову і звітну документацію.

В *оперативному відділі* здобувачі освіти знайомляться з роботою відділу та беруть участь у його роботі:

- приймають виклики від населення,
- передають виклики на виконання по спеціальних (внутрішніх) лініях телефонного зв'язку чи по радіостанції відділу виїзній бригаді, яка перебуває в дорозі;
- ознайомлюються з документацією медичної евакуації, вахтеного журналу, старшого диспетчера направлення.

При проходженні практики в складі *бригад швидкої медичної допомоги* здобувач освіти бере активну участь у наданні невідкладної медичної допомоги при гострих раптових захворюваннях, невідкладних станах і нещасних випадках хворим удома, реанімаційної та анестезіологічної допомоги, при роботі під час катастроф і аварій. Особливу увагу приділяють першій допомозі при гострому порушенні мозкового кровообігу.

У складі спеціалізованої педіатричної бригади здобувач освіти поглиблює знання з тактики фельдшера щодо надання допомоги дітям із синдромом утрудненого дихання, при кровотечах та болю в животі.

Під час практики самостійно працює як фельдшер інфекційного відділення, де вдосконалює знання з ізоляції інфекційних хворих та санітарної обробки в машинах швидкої допомоги, хворих із гострою дизентерією, токсичною дизентерією, при виявленні чи за підозри на захворювання особливо небезпечної інфекції.

Майбутній фельдшер має бути максимально наближений до умов надання акушерської допомоги жінкам під час пологів за межами стаціонару, знати особливості ведення таких пологів, знати акушерську патологію, засоби зупинення кровотечі зі статевих органів різної етіології. За час проходження практики студент вдосконалює знання фельдшера при наданні термінової допомоги жінкам з позаматковою вагітністю.

Проходячи практику, здобувачі освіти беруть участь у транспортуванні і госпіталізації хворих, констатують смерть, транспортують трупи в морг, заповнюють облікову і звітну документацію.

ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Суб'єктивне і об'єктивне обстеження хворих.
2. Визначення стану, встановлення діагнозу.
3. Визначення виду невідкладної допомоги.
4. Надання екстреної допомоги при невідкладних станах.
5. Транспортування хворих, поранених та потерпілих.
6. Запис електрокардіограми.
7. Промивання шлунка.
8. Парентеральне введення ліків.
9. Виписування медикаментів та перев'язного матеріалу.
10. Переливання кровозамінників.
11. Зупинення кровотечі.
12. Накладання транспортних шин.
13. Накладання пов'язок.

14. Проведення місцевого знеболення при переломі.
15. Оброблення ран, накладання швів на рану.
16. Вправлення вивихів пальців і нижньої щелепи.
17. Проведення передньої та задньої тампонади носа при кровотечі.
18. Видалення сторонніх тіл кон'юнктиви.
19. Асистування при венесекції.
20. Проведення серцево-легеневої реанімації
21. Користування апаратами АН-8, КІ-3 та ін., заміна балонів.
22. Оформлення документації.

ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Невідкладні стани в клініці внутрішньої медицини: навчальний посібник. І.М. Скрипник, Н.П. Приходько. Навчальний посібник / К.: ВСВ Медицина, 2024, 325с.
2. Невідкладні стани у внутрішній медицині: підручник (ВНЗ І—ІІІ р.а.) / С.В. Баран. – 3-є вид. К.: ВСВ Медицина, 2015, 136с.
3. Невідкладні стани в хірургії. С.Д. Хіміч, М.І. Бурковський, О.А. Вільцанюк та ін. / Навчальний посібник. К.: ВСВ Медицина, 2025. 486с.
4. Невідкладні стани в педіатричній практиці: навчальний посібник. Ю.В. Марушко, Р. Р. Шеф, Ф. С. Глумчер та ін. 2-е вид. К.: ВСВ Медицина 2020 р. 440с.

Додаткова:

1. Педіатрія: практичні навички: навчально-методичний посібник / Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. – 2-е видання
2. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. ; за ред. І.С. Зозулі, А.О. Волосовця. – 5-е вид., переробл. і до-повн. – К.: ВСВ «Медицина», 2023. – 560 с.

Інформаційні ресурси:

1. Аксемедін – Accelerator of Medical Information (Акселератор Медичної Інформації), освітня онлайн-платформа. URL: <https://accemedin.com/>
2. Всесвітня організація охорони здоров'я в Україні. URL: <https://www.who.int/countries/ukr/>
3. Громадська організація «Асоціація акушерів-гінекологів. України». URL: <http://www.aagu.com.ua/>
4. Державний експертний центр МОЗ України. Галузеві стандарти та клінічні настанови. Акушерство і гінекологія. URL: https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/akusherstvo-i-ginekologiya/
5. Міністерство охорони здоров'я України. Трансформація системи. URL: <https://moz.gov.ua/plan-reform>
6. Міністерство охорони здоров'я України. Медичним працівникам. URL: <https://moz.gov.ua/medichnim-pracivnikam>
7. Офіційний сайт Всеукраїнської спілки парамедиків. URL: <https://www.pmgroupp.org.ua/>
8. Офіційний сайт міжнародної Асоціації Екстреної медичної техніки і парамедиків. URL: <http://www.iaep.org/>

РОБОТА В ЦЕНТРІ ПЕРВИННОЇ МЕДИКО – САНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ (В АЗПСМ, НА ФЕЛЬДШЕРСЬКО-АКУШЕРСЬКОМУ ПУНКТІ (5 днів)

Здобувачі освіти повинні знати:

- організацію та основні напрямки роботи ЦПМСД (АЗПСМ, ФАПУ);
- положення про ЦПМСД (АЗПСМ, ФАПУ);
- посадові інструкції співробітників ЦПМСД (АЗПСМ, ФАПУ);
- документацію ЦПМСД (АЗПСМ, ФАПУ) (паспорт ЦПМСД (АЗПСМ, ФАПУ);, перелік первинних медичних форм ЦПМСД (АЗПСМ, ФАПУ);

- принципи амбулаторної допомоги та диспансерного нагляду;
- організацію амбулаторної роботи;
- календар профілактичних щеплень;
- правила техніки безпеки під час роботи з медичним обладнанням;
- основи фармакотерапії, правила зберігання та обліку лікувальних засобів;
- надання невідкладної медичної допомоги при невідкладних станах;
- загальні положення і технологію вирішення питань щодо тимчасової непрацездатності;
- технологічні алгоритми організації діяльності ЦПМСД (АЗПСМ, ФАПУ);
- технологію поточного санітарного нагляду.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- складати план роботи ЦПМСД (АЗПСМ, ФАПУ);
- складати річний звіт роботи ЦПМСД (АЗПСМ, ФАПУ) (ф. № 024-о).
- заповнювати первинні медичні форми, які використовуються на ФАПі;
- проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження хворого, визначити стан, призначити лікування;
- володіти маніпуляційною технікою та самостійно виконувати обов'язкові практичні навички;
- проводити санітарно-освітню роботу.

ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Прийом хворих, проведення суб'єктивного і об'єктивного обстеження.
2. Вимірювання температури тіла та її реєстрація.
3. Підрахунок частоти дихання, пульсу та визначення їх характеру.
4. Вимірювання артеріального тиску та його оцінка.
5. Надання невідкладної медичної долікарської допомоги.
6. Проведення протиепідемічних заходів в осередку інфекції.
7. Заповнення медичної документації ЦПМСД (АЗПСМ, ФАПУ).

ПИТАННЯ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Надання невідкладної медичної допомоги при загрозливих станах при захворюваннях органів дихання, органів системи кровообігу, травлення, нирок і сечовивідних шляхів, ендокринних захворюваннях та гострих алергійних станах у дорослих і дітей.
2. Надання акушерської допомоги роділлям під час пологів поза стаціонаром. Надання невідкладної медичної допомоги вагітним з тяжкими формами гістоzu, кровотечами під час вагітності, із загрозою розриву матки, хворим гінекологічного профілю з порушеною позаматковою вагітністю, апоплексією яєчника, перекрутом ніжки кістоми.
3. Надання термінової медичної допомоги при травмах, кровотечах, опіках, відмороженнях, гострих захворюваннях черевної порожнини.

ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Т.О. Антропова Медсестринство в сімейній медицині: підручник / Т.О. Антропова. 4 – е видання – К.: ВСВ «Медицина», 2015. – 488 с.
2. Терапія / М.І. Швед., Н.В.Пасечко./ підручник.- 2-е видання – "Укрмедкнига" 2021. – 648с.
3. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник / О.С. Стасишин, В.В. Стасюк, І.М. Бандура, І.В. Вібла та ін. – 5-е видання. К.: ВСВ Медицина, 2019, – 496 с.
4. Загальна хірургія / [За ред. Грасимчук П.О.]. – 2020. – Тернопіль: Укрмедкнига. – 696 с.
5. Ткаченко С.К., Поцюрко Р.І Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунпрофілактики : підручник для студентів медичних закладів фахової передвищої та

- вищої освіти/ Ткаченко С.К., Поцюрко Р.І – 8-е видання. Стереотипне. К.: ВСВ Медицина, 2021. – 572 с.
6. Практикум з акушерства: навчальний посібник / І.І. Бачинська. – 2-е видання К.: ВСВ Медицина, 2021. – 104с.
 7. Невідкладні стани в хірургії / Л.М. Ковальчук, К.М. Бобак, А.І. Бобак та ін. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 560 с.

Додаткова:

1. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка / Н.М. Касевич, В.І. Литвиненко. – 7-е видання К.: ВСВ Медицина, 2018, – 424 с.
2. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. – 5-е видання. – 560 с.
3. Лісовий В.М. Основи медсестринства: підручник / В.М. Лісовий, Л.П. Ольховська, В.А. Капустник. – 3-є вид., переробл. і доповн. К.: ВСВ Медицина, 2018. – 912 с.
4. Акушерство: підручник / [Пирогова В. І., Булаченко О. В., Вдовиченко Ю. П. та ін. ; за заг. ред. Пирогової В. І.] – Вінниця: Нова Книга, 2021. – 472 с.
5. Степанківська О.В. Гінекологія : підручник / О.В. Степанківська, М.О. Щербина – 4-е вид., випр. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 432 с.

Інформаційні ресурси

1. Аксемедін – Accelerator of Medical Information (Акселератор Медичної Інформації), освітня онлайн-платформа. URL: <https://accemedin.com/>
2. Всесвітня організація охорони здоров'я в Україні. URL: <https://www.who.int/countries/ukr/>
3. Громадська організація «Асоціація акушерів-гінекологів. України». URL: <http://www.aagu.com.ua/>
4. Державний експертний центр МОЗ України. Галузеві стандарти та клінічні настанови. Акушерство і гінекологія. URL: https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/akusherstvo-i-ginekologiya/
5. Міністерство охорони здоров'я України. Трансформація системи. URL: <https://moz.gov.ua/plan-reform>
6. Міністерство охорони здоров'я України. Медичним працівникам. URL: <https://moz.gov.ua/medichnim-pracivnikam>
7. Офіційний сайт Всеукраїнської спілки парамедиків. URL: <https://www.pmgroupp.org.ua/>
8. Офіційний сайт міжнародної Асоціації Екстреної медичної техніки і парамедиків. URL: <http://www.iaep.org/>